

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

**HANDELINGEN VAN DE
PLENAIRE VERGADERINGEN**

295 17/12/1998 - voormiddag

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

**ANNALES DES
SÉANCES PLÉNIÈRES**

295 17/12/1998 - matin

Sommaire

Jeudi 17 décembre 1998, matin - 295

ORDRE DES TRAVAUX	10551
BUDGETS ET PROJETS DE LOI	10551
- budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 1999 (1783/1 à 4 et 1784/1)	
- projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 1999 (1782/1 à 27)	
- projet de loi portant neuvième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 51 "dette publique" (1774/1 à 3)	
- projet de loi contenant le douzième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 18 "ministère des Finances" (1797/1 et 2)	10552
discussion générale	10552
<i>Orateurs</i> : MM. Leterme , rapporteur, Tavernier , De Grauwe , Mme Cornet , MM. Didden , Daems , Demotte , Suykens , Arens , Gehlen , Viseur , ministre des Finances, Olaerts	

ANNEXE	10571
DÉCISION INTERNE	10571
DEMANDE D'INTERPELLATION	10571
DEMANDE	10571
COMMUNICATIONS	10572
GOUVERNEMENT	10572
BUDGET GENERAL DES DEPENSES 1998	10572
PETITION	10572
AVIS	10572
CONSEIL FEDERAL DU DEVELOPPEMENT DURABLE	10572

Inhoud

Donderdag 17 december 1998, voormiddag - 295

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	10551
BEGROTINGEN EN WETSONTWERPEN	10551
- Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1999 (1783/1 tot 4 en 1784/1)	
- ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1999 (1782/1 tot 27)	
- wetsontwerp houdende negende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 51 "Rijksschuld" (1774/1 en 2)	
- wetsontwerp houdende twaalfde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 18 "ministerie van Financiën" (1797/1 en 2)	10552
algemene bespreking	10552
<i>Sprekers</i> : de heren Leterme , rapporteur, Tavernier , De Grauwe , mevrouw Cornet , de heren Didden , Daems , Demotte , Suykens , Arens , Gehlen , Viseur , minister van Financiën, Olaerts	

BIJLAGE	10571
INTERN BESLUIT	10571
INTERPELLATIEVERZOEK	10571
INGEKOMEN	10571
MEDEDELINGEN	10572
REGERING	10572
ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1998	10572
VERZOEKSCHRIFT	10572
ADVIES	10572
FEDERALE RAAD VOOR DUURZAME ONTWIKKELING	10572

SÉANCE PLÉNIÈRE

JEUDI 17 DÉCEMBRE 1998

MATIN

PRÉSIDENCE de

M. Henry

La séance est ouverte à 10.10 heures.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering :

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance :

Van Rompuy, Viseur.

De voorzitter : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Er zijn berichten van verhindering ingekomen van de leden :

Les membres suivants sont excusés :

Canon, Cortois, Moriau, Vermeulen, wgens ziekte / pour raison de santé.

Ordre des travaux

Regeling van de werkzaamheden

Le président : A la demande du gouvernement, je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de cet après-midi, les projets de loi suivants :

- projet de loi portant quizième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 : Section 11 - Services du premier ministre et Section 32 - ministère des Affaires économiques (n° 1859/1);

- projet de loi portant seizième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 16 "Défense nationale" (n° 1867/1);

- projet de loi contenant le cinquième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 11 - "Services du premier ministre" (n° 1869/1);

- projet de loi contenant le dix-huitième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Sections 19 "ministère de la Fonction publique" et 18 - "ministère des Finances" (n° 1870/1);

- projet de loi contenant le dix-septième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 14 "Affaires étrangères et Commerce extérieur" (n° 1872/1);

- projet de loi modifiant la loi du 12 juin 1930 portant création d'un Fonds monétaire et la loi du 4 avril 1995 portant des dispositions fiscales et financières (n°s 1811/1 et 2);

- projet de loi supprimant les règles d'arrondissement de la base imposable en matière de taxes assimilées au timbre, de droits d'enregistrement et de droits de succession (n°s 1817/1 et 2).
Pas d'observation ? (Non)

Il en sera ainsi.

Op verzoek van de regering stel ik u voor op de agenda van de plenaire vergadering van deze namiddag volgende wetsontwerpen in te schrijven :

- wetsontwerp houdende vijftiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 : Sectie 11 - Diensten van de eerste minister en Sectie 32 - ministerie van Economische Zaken (nr. 1859/1);

- wetsontwerp houdende zestiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 16 "Landsverdediging" (nr. 1867/1);

PLENAIRE VERGADERING

DONDERDAG 17 DECEMBER 1998

VOORMIDDAG

VOORZITTER :

De heer Henry

De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.

- wetsontwerp houdende de vijfde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 11 - "Diensten van de eerste minister" (nr. 1869/1);

- wetsontwerp houdende achttiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Secties 19 - "ministerie van Ambtenarenzaken" en 18 - "ministerie van Financiën" (nr. 1870/1);

- wetsontwerp houdende zeventiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 14 "Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel" (nr. 1872/1);

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 12 juni 1930 tot oprichting van een Muntfonds en de wet van 4 april 1995 houdende fiscale en financiële bepalingen (nrs. 1811/1 en 2);

- wetsontwerp tot opheffing van de regels voor het afronden van de heffingsgrondslag inzake met het zegel gelijkgestelde taksen, registratierechten en successierechten. 1817/1 en 2).

Geen bezwaar ? (Nee)

Aldus zal geschieden.

Budgets et projets de loi

Begrotingen en wetsontwerpen

Le président : L'ordre du jour appelle la discussion :

président

- du budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 1999 (1783/1 à 4 et 1784/1)

- du projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 1999 (1782/1 à 27)

- du projet de loi portant neuvième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 51 "dette publique" (1774/1 à 3)

- du projet de loi contenant le douzième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section 18 "ministère des Finances" (1797/1 et 2).

Aan de orde is de bespreking van :

- de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1999 (1783/1 tot 4 en 1784/1)

- het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1999 (1782/1 tot 27)

- het wetsontwerp houdende negende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 51 "Rijksschuld" (1774/1 en 2)

- het wetsontwerp houdende twaalfde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie 18 "ministerie van Financiën" (1797/1 en 2).

Les textes adoptés par la commission servent de base à la discussion. (Rgt 66. 4°)

De door de commissie aangenomen teksten gelden als basis voor de bespreking. (Rgt 66, 4°) (1783/1) (1782/1) (1774/1) (1797/1)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Yves Leterme, rapporteur, heeft het woord.

De heer **Yves Leterme** (CVP), rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, mijnheer de minister, collega's, aan de orde is de laatste begrotingsbespreking van deze legislatuur. Een begroting heeft uiteraard verschillende functies. Eén van de voornaamste is de machtiging. Dat betekent dat het zowel een autorisatiedocument als een beleidsdocument is. Het is een autorisatiedocument omdat het parlement door de stemming vanavond de regering machtigt de uitgaven voorgesteld in het ontwerp van begroting te

verrichten en daartoe ook de vereiste financieringsmiddelen te innen. Het is ook een beleidsdocument omdat het niet alleen de regering en de politieke gezagsdragers maar ook de economische, financiële en sociale middelen en de bevolking de nodige informatie en inzicht verschaft over het voorgenomen overheidsbeleid.

De begrotingsbespreking is normaal het ogenblik bij uitstek om het algemene beleid van de regering te bespreken en te evalueren. Men zou dus terecht een uitgebreide bespreking mogen verwachten. De laatste jaren echter - en die trend heeft zich dit jaar doorgezet - wordt de behandeling van de begroting, en vooral van de departementale begrotingen in de verschillende vaste commissies, steeds meer een formaliteit. Ook in de commissie voor de Financiën en de Begroting dreigt dat soms het geval te worden.

Eenzijds, mijnheer de vice-premier, is dat in zekere zin het ultieme bewijs van het welslagen van het begrotingsbeleid. Anderzijds is het echter ook betreurenswaardig. Toch heeft de vaststelling dat er niet zo veel over wordt gedebatteerd wellicht gedeeltelijk te maken met de hoge kwaliteit van het begrotingsbeleid.

De voorzitter: De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie: Mijnheer de voorzitter, het is misschien niet gebruikelijk maar ik wil de verslaggever op dat punt even onderbreken en hem bijtreden. De begrotingsbespreking die hier plaatsvindt, zal wellicht in één dag worden afgehaspeld; daar komt het immers op neer.

Ik verwijt de regering niets, mijnheer de voorzitter. Dit is inderdaad symptomatisch voor het feit dat het parlement dikwijls pas reageert op het ogenblik dat er zich schandalen voordoen. Voor het normale en noodzakelijke controlewerk op de regering, zowel door de oppositie als door de meerderheid, is er vaak te weinig aandacht.

Ik heb trouwens in de Conferentie van voorzitters erop gewezen dat voor de bespreking van de begroting 1999 slechts één dag wordt uitgetrokken. Ik stel ook vast dat er voor de eerste keer, uitgerekend vandaag, er zowel in de voormiddag als in de namiddag twee commissies vergaderen. Bovendien worden nog een aantal andere wetsontwerpen aan het geheel toegevoegd.

In dit verband doe ik geen verwijten aan de regering. Ik meen dat het parlement zelf ernstiger werk moet maken van die belangrijke discussie en van de controle die we moeten uitoefenen op de uitvoerende macht.

De voorzitter: Ik neem akte van uw opmerking.

De heer Yves Leterme heeft het woord.

De heer **Yves Leterme** (CVP): Mijnheer de voorzitter, we hebben inderdaad vastgesteld dat het aantal sprekers in de commissie voor de Financiën en de Begroting eigenlijk vrij beperkt is gebleven. Een aantal partijen, zowel van de oppositie als van de meerderheid, vond de begroting blijkbaar niet meer de moeite waard om erover te debatteren.

Ik wil me nu richten tot een bepaalde fractie. Ik ben door de commissie eenparig gemandateerd om daar melding van te maken in het schriftelijk verslag en ook in de mondelinge toelichting. Ik heb het over de VLD-fractie. De commissie heeft tijdens de vergadering van 2 december, waarin uiteindelijk de stemming plaatsvond - en ik citeer: "eenparig betreurd dat de vertegenwoordigers van de VLD-fractie tijdens de begrotingsbespreking nauwelijks aanwezig zijn geweest." Misschien heeft het feit dat er weinig sprekers het woord hebben genomen, te maken met de kwaliteit van de begroting. Dat zal wellicht blijken uit het vervolg van het debat.

De waarheid verplicht mij ook te zeggen dat een aantal oppositiefracties wel zeer actief heeft deelgenomen aan de besprekingen, onder meer de collega's van Agalev en van de Volksunie.

Mijnheer de voorzitter, ik kom nu tot het verslag. Ik moet van bij de aanvang het secretariaat van de commissie en de diensten bedanken voor het uitstekende schriftelijke verslag. Het is mijns inziens niet altijd evident onze technische besprekingen accuraat weer te geven. De verdienste van de diensten en van het secretariaat van de commissie is dan ook des te groter.

Ik wil wel doen opmerken dat het schriftelijke verslag het verloop van de debatten weliswaar enigszins vertekend weergeeft. U zal hebben gemerkt dat een groot gedeelte van het schriftelijke verslag wordt ingenomen door de uiteenzetting van één bepaalde collega. Die interventie werd echter slechts voor een beperkt gedeelte mondeling toegelicht in de commissie maar werd in het schriftelijk verslag, met het akkoord van de commissie, integraal opgenomen.

Mijnheer de voorzitter, de regering heeft een algemene uitgavenbegroting 1999 ingediend en ter goedkeuring voorgelegd, waarin zij uitgaven wenst te doen ten belope van 2 803 miljard frank. In de rijksmiddelenbegroting werden de lopende ontvangsten voor het begrotingsjaar 1999 geraamd op 1 555 miljard frank. De kapitaalontvangsten en de opbrengsten van leningen worden begroot op respectievelijk 15 en 1 089 miljard frank.

De begrotingsbespreking zelf werd - zoals dat sinds een aantal jaren een traditie is geworden - ingeleid met een hoorzitting in aanwezigheid van enkele topambtenaren van de administratie van de belastingen. Die ambtenaren benadrukten tijdens de hoorzitting, net zoals vorig jaar trouwens, het gebrek aan middelen in de verschillende informatica-afdelingen van het departement. Alle beschikbare middelen worden bij voorkeur aangewend voor de problemen omtrent de Euro en het millenniumprobleem. Daardoor verdwijnt volgens deze ambtenaren een aantal automatiseringen en noodzakelijke rationaliseringen in de ijskast. Het gebrek aan informaticapersoneel is volgens hen schrijnend. Vacatures blijven open.

Algemeen kampt men in Brussel en Antwerpen met een acuut personeelsgebrek. Eén van de belangrijkste redenen die daarvoor wordt opgegeven zou de moeilijke bereikbaarheid van de hoofdstad zijn. De top van de administratie van de belastingen beweerde allerlei mogelijke oplossingen voor dit probleem te onderzoeken en onder meer te denken aan de invoering van een vierdaagse week en aan de terugbetaling van abonnements voor het openbaar vervoer.

De structuur van het ministerie van Financiën zal geleidelijk aan een ander uitzicht krijgen. Dat werd ook toegelicht. Er zullen nog slechts drie grote groepen overblijven: ten eerste de AOIF, de Administratie voor de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit, ten tweede het kadaster met de Registratie en Domeinen en ten derde de groep invordering. Naast die drie groepen bestaan nog de Douane en accijnzen en de Bijzondere Belastinginspectie.

Voor de andere elementen van de toch wel interessante zitting die we hebben gewijd aan het contact met de top van de administratie van de belastingen, verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

Op 17 november gaven de ministers van Begroting en Financiën hun inleidende uiteenzettingen. Vice-eerste minister Van Rompuy besprak allereerst de

uitvoering van de begroting 1998. Hij kondigde aan dat het tekort dit jaar hoogstens 1,6% BBP zal bedragen. Dat is 0,7 procent-punt beter dan aanvankelijk was voorzien.

In een tweede deel van zijn uiteenzetting had de vice-eerste minister het over de evolutie van de overheidsfinanciën sinds 1980. Hij deelde het tijdperk van 1980 tot 1999 in in vijf periodes en voor elk van die periodes besprak hij de voornaamste kenmerken van het budgettaire beleid.

De vice-eerste minister ging dieper in op de oorzaken van de ontwikkeling van het tekort en van de schuld. Hij verklaarde dat in 1999, net zoals in 1998, de regering in feite de vruchten plukt van de eerder doorgevoerde sanering. De regering kan aldus via de strategie van het handhaven van een hoog stabiel primair saldo, het zogenaamde sneeuwbal effect spontaan omgekeerd, in vergelijking met vroeger, laten werken.

Dat resulteert dan concreet enerzijds in een daling van het totale overheidstekort tot 1,3 - het laagste niveau sinds het begin van de jaren '60 - anderzijds in een verdere terugdringing van de overheidsschuld tot 115% BBP. De schuldquote ligt daarmee lager dan 16 jaar geleden in 1983.

Volgens de vice-eerste minister dient de volgende regering de strategie ter vermindering van de overheidsschuld voort te zetten. Hij waarschuwde in dat verband voor onrealistische beleidsopties, waardoor het via belangrijke inspanningen van heel de bevolking zeer duur bevochten voordeel van de sanering zou worden verkwaamd. Ten slotte ging de vice-eerste minister en minister van Begroting in op het lastenverlagingsplan van de VLD dat hij een electoraal getinte, onverantwoordelijke belofte noemde.

De uiteenzetting van minister van Financiën Viseur bestond uit drie delen: ten eerste, bevatte zij een aantal beschouwingen bij de conjunctuurontwikkeling; ten tweede, becommentarieerde zij de evolutie van de fiscale ontvangsten in 1998 en in 1999 en ten derde, waren er beschouwingen bij de financieringsbehoeften en de rijks-schuld. minister Viseur gaf aan dat de regering bij de opstelling van de begroting rekening hield met een reële groei van 2,4% van het BBP. Hij zegde dat de totaal lopende fiscale ontvangsten in 1998 op een gunstige manier evolueren ten aanzien van de oorspronkelijke ramingen. Voor 1999 verwacht de minister een stijging van 3,4%. De rijksmiddelen kennen een kleinere stijging, met name 1,7%. De stijging

van de totale ontvangsten komt dus vooral andere overheden ten goede. Meer bepaald de afgestane ontvangsten stijgen met 4,4%. Wat de netto-financieringsbehoeften en de rijks-schuld betreft, herhaalde de minister van Financiën de cijfers van zijn collega van Begroting. Hij vestigde de aandacht op het feit dat de daling van de schuld vooral endogeen verloopt.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de uiteindelijke bespreking werd gespreid over drie vergaderingen op 18 en 25 november en op 1 december. Diverse sprekers, zowel van de oppositie als van de meerderheid, gaven elk hun beoordeling van de voorliggende ontwerp-begroting. Teneinde het mondelinge verslag wat overzichtelijk en beknopt te houden, heb ik gepoogd de voornaamste opmerkingen te groeperen in een vijftal categorieën: ten eerste, de commentaren die werden gegeven bij de macro-economische uitgangshypothesen die zijn gehanteerd bij het opstellen van het ontwerp van begroting; ten tweede, het vraagstuk van de financiële relaties tussen de federale overheid en de andere overheden van ons land; ten derde, de sociale zekerheid; ten vierde, de budgettaire beleidsontwikkelingen op het Europese vlak en de gevolgen daarvan voor ons land en ten vijfde, het belang van de overheidsinvesteringen.

Een eerste hoofdstuk betreft de macro-economische uitgangshypothesen. Diverse collega's-commissarissen van de commissie voor de Financiën en de Begroting onderstreepten dat de basishypothesen van de begroting 1999 met de nodige voorzichtigheid werden gekozen. Alleen wat de uitgangshypothese met betrekking tot de economische groei betreft, zagen een aantal sprekers problemen. Voor een aantal sprekers was de uitgangshypothese van 2,4% duidelijk te optimistisch gekozen, gelet bijvoorbeeld op de recente evolutie van de conjunctuurindicator van de Nationale Bank en de recentste voorspellingen van het Planbureau.

In antwoord op een vraag van één van de commissarissen deelde de minister van Begroting mee dat wat het saldo van de begroting betreft, het verschil tussen de uitgangshypothese van een economische groei van 2,4% en een reële groei van 2,2%, zou neerkomen op een negatieve invloed op dat saldo ten belope van 7 miljard frank.

Een tweede domein waarop diverse leden commentaar hebben gegeven betreft de financiële relaties tussen de federale overheid en de andere overheden van ons land. Er werd meer bepaald geïnformeerd naar de stand van

zaken van het actuele dossier van de fiscale ontvangsten die de Staat aan de gemeenten nog verschuldigd zou zijn en die aanvankelijk door sommigen werden geraamd op 90 miljard frank. De regering liet toen weten dat de administratie van de belastingen een nieuwe nota aan het voorbereiden was die klaarheid zou scheppen in de oorzaak en de omvang van het probleem. Vorige maandag is die nota aan bod geweest in de commissie voor de Financiën en de Begroting.

Een ander element in de financiële relaties tussen de federale overheid en de andere overheden van ons land d t ter sprake kwam is de verdeling tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap van de middelen die op de BTW-ontvangsten worden voorafgenomen. Zowel vanuit de oppositie als vanuit de meerderheid werden daaromtrent vragen gesteld. De bestaande verdeelsleutel moest, overeenkomstig de bepalingen van de bijzondere wet, worden aangepast vanaf het begrotingsjaar 1999. Dat is vooralsnog niet gebeurd. Een aantal sprekers zag hierin een inbreuk op de letter en de geest van de financieringswet. Ze verwezen terzake aanvullend naar de opmerkingen in dat verband van het Rekenhof. De minister van Begroting merkte op dat pas in de aangepaste begroting van 2000 finaal de middelen zullen worden vastgelegd. Hij wees erop dat pas gedurende de begrotingscontrole van het jaar 2000 aldus de definitieve verdeelsleutel zal dienen te worden vastgelegd.

Sommige commissarissen pleitten daarnaast in het algemeen voor meer fiscale autonomie voor de gewesten en de gemeenschappen. Volgens hen zullen de gewesten en de gemeenschappen alleen dan beschikken over de nodige instrumenten om het door hen gewenste beleid te voeren.

Een derde hoofdstuk, waarover opmerkingen werden gemaakt, handelde over de sociale zekerheid. Wat de gezondheidszorgen betreft, betreunde een aantal commissarissen het gebrek aan structurele ingrepen in deze sector. De gehanteerde groeinorm uit het regeerakkoord - een groei van maximaal 1,5% boven inflatie - is volgens een aantal commissarissen volkomen inhoudsloos geworden omdat de regering steeds meer een beroep doet op de mogelijkheid om zogenaamd uitzonderlijke uitgaven buiten de norm te houden.

Een volgend element is de werkloosheid. Volgens een aantal collega's voert de regering terzake een falend beleid. Ondanks de gunstige conjunctuur daalt de totale werkloosheid nauwelijks. Dit

wordt volgens deze collega's weggestopt door slechts de helft van de werklozen in de officiële statistieken op te nemen. Het tewerkstellingsbeleid is volgens hen een doorschuifoperatie geworden, waarbij ouderen opzij worden gezet voor jongeren. Sommige leden vonden het dan ook uiterst betreuenswaardig dat de verlaging van de patronale bijdragen werd terugschroefd. Andere sprekers betwisten de waarde van de wezenlijke vermindering van de loonkosten. Opleiding van werknemers en een aanzienlijke vermindering van de arbeidstijd is volgens deze collega's heel wat belangrijker.

Een vierde categorie opmerkingen betrof de budgettaire beleidsontwikkelingen op Europees vlak en de gevolgen ervan voor België. Een aantal sprekers zegde bezorgd te zijn met betrekking tot een aantal ontwikkelingen op Europees vlak. Zij dachten in dat verband onder meer aan uitlatingen die een soepeler interpretatie van het groei- en stabiliteitspact lijken in te houden, aan het betwisten van de onafhankelijkheid van de Europese centrale bank en aan het in vraag stellen van de Europese solidariteit. Zij vonden dit een te vermijden evolutie en spraken zich uit voor een volgehouden orthodoxe budgettaire politiek met een primair saldo van 6% en kantten zich tegen een egoïstische reflex die elke vorm van solidariteit onmogelijk dreigt te maken.

Een vijfde en laatste cluster van opmerkingen gedurende de besprekingen in de commissie handelde over het hoofdstuk overheidsinvesteringen, met name over de gulden regel in de overheidsfinanciën dat het tekort op een jaar niet hoger mag liggen dan het niveau van de overheidsinvesteringen. België zal voor het eerst sinds 1974 deze regel in 1999 respecteren. Een aantal leden van de commissie heeft de relevantie van deze regel in vraag gesteld enerzijds, gelet op de dringende noodzaak om de hoge schuld af te bouwen en anderzijds, omdat het klassieke onderscheid tussen lopende en kapitaalsuitgaven heden ten dage eerder kunstmatig is. Het voorbeeld werd gegeven van de informatica-uitgaven die worden ingeschreven als diensten, waarbij men zich kan afvragen of dit ook geen uitgaven zijn met een productief karakter. Deze collega's vroegen een herziening van dit onderscheid.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, naast deze vijf categorieën van thema's werden vanzelfsprekend ook heel wat andere, meer concrete en afzonderlijke opmerkingen gemaakt. Zij waren zeer divers en uiteenlopend

van aard. Men stelde onder meer vragen inzake de evolutie van de uitgaven voor het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en omtrent het saldo van de schatkistverrichtingen. Uiteraard kwamen, zoals reeds eerder vermeld, ook de opmerkingen van het Rekenhof ter sprake, onder meer met betrekking tot de ondoorzichtigheid van de defensiebegroting en tot de SOPIM-operatie.

De vragen en opmerkingen werden uiteraard door de ministers beantwoord. Voor die antwoorden verwijs ik naar het schriftelijke verslag.

Naast een verslag van de algemene bespreking in de commissie voor de Financiën en de Begroting vindt u in het schriftelijke verslag ook een weergave van de discussies over de departementale begrotingen in de afzonderlijke vaste commissies. Al deze commissies hebben, met uitzondering van de commissie voor de Landsverdediging, op het einde van onze besprekingen verslag uitgebracht over hun besprekingen en een advies aan onze commissie verstrekt.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik onderstreepte reeds bij de aanvang van mijn uiteenzetting dat de begroting een beleidsdocument is. De bespreking ervan biedt ons, volksvertegenwoordigers, dan ook een ideaal platform om onze beleidsvisie toe te lichten en te verdedigen, wat tot een kruisbestuiving van ideeën zou moeten kunnen leiden. Ik dank in elk geval al de collega's die daartoe nu reeds hun bijdrage hebben geleverd.

Uiteindelijk werd het ontwerp van Rijksmiddelenbegroting in de commissie met een ruime meerderheid van 8 stemmen tegen 1 goedgekeurd. Het ontwerp van algemene uitgavenbegroting, zoals geamendeerd en met inbegrip van de errata, werd met dezelfde stemverhouding aangenomen.

Collega's, hiermee heb ik u een verslag gegeven van de werkzaamheden in de commissie.

Mijnheer de voorzitter, indien u het mij toestaat wil ik hierbij aansluitend, maar dan niet als verslaggever maar als lid van de commissie voor de Financiën en Begroting en ook namens mijn fractie, een opmerking formuleren in verband met een bepaald aspect dat hier gisteren via een mondelinge vraag reeds door collega Hubert Brouns naar voren werd gebracht, met name de problematiek van de dubbelbelastingverdragen en de toepassing ervan op werknemers die vallen onder de zogenaamde grensarbeidersregeling.

Ik zal niet de hele historiek van het dossier opnieuw uiteenzetten. Zelfs bij mij ontstaat er, na anderhalf jaar, reeds

een effect van gewinning en vraag ik mij soms af of we opnieuw op die zaak moeten terugkomen en het woord voeren. Jammer genoeg echter is dat nog steeds noodzakelijk.

Ik zal mij beperken tot de problematiek van het dubbelbelastingverdrag tussen België en Frankrijk, de problematiek van de grensarbeiders en vooral van de arbeidsmarkt en de verhoudingen op die arbeidsmarkt in de Belgisch-Franse grensregio.

Over de concrete oorzaken zal ik niet uitweiden, maar er zijn problemen voor de mensen op het individuele vlak en deze mensen zijn niet altijd de meest bemiddelden. Er zijn heel wat schrijnende sociale problemen.

Bovendien zijn er ook problemen op het collectieve vlak, op het vlak van de concurrentievoorwaarden op de regionale arbeidsmarkt en tussen bedrijven.

In de kering gingen in heel de Frans-Belgische grensregio de jongste 15 jaar 8 000 tot 10 000 jobs verloren. Daarbij is de arbeidsbalans tussen België en Frankrijk in ons nadeel geëvolueerd.

Uiteraard rijzen er minder problemen terzake in bijvoorbeeld Zuid-West-Vlaanderen omdat er daar al een schaarste op de arbeidsmarkt is en dat bepaalde vacatures nu al moeilijk kunnen worden ingevuld. Toch denk ik dat het van belang is dit te nuanceren. Zuid-West-Vlaanderen is niet heel de grensregio en de vacatures die niet ingevuld geraken zijn niet direct vacatures voor minder geschoolde werkzoekenden.

Vandaar het belang om te blijven hameren op betere concurrentievoorwaarden voor de mensen die in de grensregio werken.

Ik wil toch uiting geven aan een zekere ontgoocheling en frustratie ingevolge de houding van de jongste maanden van de regering in dat dossier. Ik start met de verhouding België-Frankrijk bij het intussen vrijwel legendarische arrest-Verast van 14 januari 1998, gewezen door het hof van beroep na verwijzing door Cassatie. Dit betekende eindelijk het slot van een hele heroïsche procedureslag tussen de heer Verast en het ministerie van Financiën.

Ok voor het arrest-Verast, gewezen op 14 januari 1998, hebben wij herhaaldelijk de aandacht gevraagd. In april werden wij plots met een eerste uitschuiver van de regering geconfronteerd. Op 22 april 1998 - 90 dagen na 14 januari 1998 - tijdens de bespreking van het ontwerp houdende hervorming van de fisca. geschillenregeling, dus de

geschillenregeling in fiscale zaken, antwoordt de toenmalige minister van Financiën in plenaire vergadering op mijn vraag - want voor de betrokkenen was het van belang te weten wat zij vóór 30 april, de uiterste datum voor het indienen van bezwaarschriften, moesten doen - dat zijn administratie nog steeds onderzoekt of het na het arrest van het hof van beroep van 14 januari 1998 niet geraadzaam was te beslissen tot een nieuwe voorziening in cassatie.

De datum van woensdag 22 april 1998 is vrij belangrijk omdat heel wat mensen toch zullen weten dat de normale termijn voor een voorziening in Cassatie 90 dagen bedraagt. Donderdag 23 april 1998 - de legendarische donderdag maar dan legendarisch om andere redenen - bevestigt de minister opnieuw, na te zijn geïnterpelleerd door een andere collega, dat de administratie onderzoekt of het niet zinvol is zich te voorzien in cassatie. De minister spreekt zich dus niet duidelijk uit over de houding van de Belgische Staat. Dit is een eerste uitschuiver. Ofwel wist minister Maystadt op dat ogenblik niet dat de normale termijn voor een voorziening in cassatie van 90 dagen was verstreken, wat dan een probleem van organisatie is; ofwel wist de minister dat wel en dan rijst er een ander probleem.

Ik kom tot een tweede betreurenswaardig element in de voorbije maanden. De administratie van de belastingen weigert tot in augustus het arrest-Verast toe te passen. Uiteraard geldt het arrest-Verast *stricto sensu* enkel tussen partijen, maar na de principiële uitspraak die in het arrest-Verast is vervat, na een eerste uitspraak in beroep, uitspraak in Cassatie, van Cassatie terugverwijzing naar het hof van beroep te Luik, bevestigende uitspraak door het hof van beroep van Luik, denk ik dat men de gelding van dat arrest enkel *inter partes* moeilijk kan handhaven. Immers, we stellen vast dat, ondanks deze uitspraken de administratie van de belastingen op 24 augustus 1998 - de precieze datum ontsnapt mij - een circulaire uitvaardigt waarin de gewestelijke directies opgedragen worden geen gevolg aan het arrest-Verast in andere dossiers te geven. Dit betekent dat alle bezwaarschriften waarin men zich zou beroepen op dezelfde argumenten van de heer Verast destijds, moeten worden verworpen.

Door een dergelijke houding worden al degenen die een bezwaarschrift hebben ingediend, na de lange procedureslag van de heer Verast, "veroordeeld" tot dezelfde lijdensweg.

Dit is de tweede maal dat de administratie in dit dossier niet echt de juiste lijn volgt.

Ik kom tot een derde element. Na de commotie rond het arrest-Verast en na ons aandringen in de commissie voor de Financiën en het aandringen van andere collega's in de commissie voor de Sociale Zaken zegt de regering vóór het reces bij monde van zowel minister De Galan als minister Viseur, die intussen minister Maystadt als titularis op het departement van Financiën is opgevolgd, dat er tijdens het reces een werkgroep zal bijeenkomen en dat bij het begin van de parlementaire werkzaamheden in oktober de regering een standpunt zal innemen. Er is dus niet direct een garantie dat positief zal worden ingegaan op de vele wetsvoorstellen die terzake werden ingediend en die op behandeling wachten, vooral omwille van het uitblijven van een duidelijk standpunt van de regering. We verwachten niet onmiddellijk een positief antwoord op alles maar op zijn minst toch een duidelijk standpunt.

Dit derde element in dit dossier betreft dus de verhouding en afspraken tussen het parlement en de regering. Begin oktober stelden we vast dat de regering geen standpunt heeft ingenomen.

Ten vierde, ongeveer twee maanden geleden kwam in de commissie voor de Financiën bij de behandeling van een aantal ontwerpen, onder meer het ontwerp inzake fiscale bepalingen, dit punt opnieuw ter sprake. U onderstreepte toen, mijnheer de minister, dat de administratie van de belastingen niet anders kan dan de principes vervat in het arrest-Verast, met name het optionele karakter van artikel 11.2c van het verdrag van 1965, op alle bezwaarschriften, die dezelfde argumentatie zouden aanwenden, toe te passen. Deze uitspraak van u was wellicht het gevolg van uw ervaring als jurist.

Welnu, deze toezegging was niet alleen voor mij maar ook voor heel wat collega's en betrokkenen, zeer verheugend. We stellen vast dat intussen op het niveau van de administratie van de belastingen deze toezegging nog niet ten uitvoer wordt gebracht.

Ik kom tenslotte tot het vijfde probleem. Gisteren zegde u vanop deze tribune in antwoord op een vraag van collega Brouns over onder meer de precieze stand van zaken in het dubbelbelastingverdrag tussen België en Frankrijk en de onderhandelingen voor het sluiten van een nieuw dubbelbelastingverdrag, dat men overweegt de grensarbeidersregeling aan te passen en dat terzake besprekingen aan de gang zijn.

Mijnheer de minister, is het juist of niet dat op 2 of 3 december op ambtelijk niveau een akkoord werd bereikt om artikel 11, 2c - het optionele karakter - te schrappen? Het louter verblijf in de grensregio zou het criterium vormen om vast te stellen onder welk belastingsysteem men valt. Is dit de optie die u neemt? Zo ja, dan moet dit volgens mij hier en in alle duidelijkheid worden gezegd.

Ik wil een oproep doen om liefst nog tijdens dit begrotingsdebat duidelijkheid te creëren voor de betrokkenen maar ook tussen parlement en regering. De laatste maanden was het immers niet zo evident te achterhalen welk beleid door de regering en de administratie van Financiën werd gevoerd.

De **voorzitter**: De heer Paul De Grauwe heeft het woord.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik wil in mijn betoog de aandacht vestigen op een aspect van deze begroting, namelijk de werkloosheidsuitkeringen. Ik zal hierbij uitgaan van een paradox die erin bestaat dat ondanks de grote economische vooruitgang van de laatste twee jaar, met een toename van de tewerkstelling met ongeveer 40 000 eenheden per jaar, we toch vaststellen dat de werkloosheidsuitgaven niet dalen. De economische conjunctuur is verbeterd en dan zou men ook mogen verwachten dat de creatie van nieuwe jobs de werkloosheidsuitgaven doet dalen. En dit gebeurt niet.

Het gaat hier om een vrij recent fenomeen want in de vorige periode van hoogconjunctuur tijdens de jaren '80 zijn de werkloosheidsuitgaven wel gedaald. Hoe komt het dat we een dergelijke daling vandaag niet kunnen waarnemen?

Met het aanhalen van deze paradox wil ik zeker niet de indruk wekken dat er geen enorme verbetering is op de arbeidsmarkt. Ik was echter enigszins teleurgesteld, mijnheer de minister, over uw repliek op deze paradox. U zei dat we het toch goed doen op het tewerkstellingsfront. Met allerlei statistieken hebt u aangetoond dat we het zelfs iets beter doen dan het Europese gemiddelde: dat u daarbij eerder selectief te werk ging bij de keuze van de jaren zullen we door de vingers zien. We doen het hoe dan ook vrij goed op het tewerkstellingsfront.

Deze argumentatie vergroot volgens mij echter de paradox. Ik geef toe dat de tewerkstelling is verbeterd. Hoe komt het dan dat ondanks deze verbetering de

werkloosheidsuitgaven niet dalen? Het antwoord is eigenlijk heel eenvoudig: de totale werkloosheid daalt niet. Als we de cijfers nuchter bekijken, valt het op dat de totale werkloosheid reeds een aantal jaren stagneert op meer dan 800 000. Dit is toch heel opvallend. Andermaal gaat het hier om een vrij recent verschijnsel. Tijdens de hoogconjunctuur in de jaren '80 constateerden we immers dat de totale werkloosheid wel degelijk daalde en nu blijkt niet of nauwelijks.

De totale werkloosheid verbergt natuurlijk twee uiteenlopende tendensen. Aan de ene kant is er de officiële werkloosheid, de uitkeringsgerechtigde, volledige werkloze (UVW), die wel conjunctuurgevoelig is. Bij deze categorie stellen we vast dat de gunstige conjunctuur de officiële werkloosheid wel doet dalen. Dit wordt echter bijna volledig gecompenseerd door een stijging van de overige werkloosheid waarbij de oudere werklozen en de bruggepensioneerden natuurlijk de belangrijkste groepen vormen.

Het gevolg hiervan is dat bij de officiële werkloosheid sprake is van bijna fictieve getallen die de werkelijkheid niet weerspiegelen. U zult misschien argumenteren dat de bruggepensioneerden toch niet thuishoren bij de categorie van werklozen. Zonder deze bruggepensioneerden stellen we echter precies hetzelfde vast. Er is immers een bijna perfecte negatieve correlatie tussen de officiële werkloosheid en de rest. De belangrijkste compenserende beweging komt van de oudere werklozen.

Hoe is dit mogelijk? Een mogelijk antwoord heeft te maken met een toename van de actieve bevolking. Als we de statistieken van de actieve bevolking bekijken, valt evenwel op dat die stijging achterblijft op de tewerkstellingsgroei. Dit heeft te maken met een aantal artificiële manieren die worden gebruikt om die actieve bevolking te meten. Een van die manieren is precies de oudere werklozen uit de actieve bevolking te weren.

Een ander aspect dat ik wil benadrukken, is het feit dat de deeltijdse werkloosheid wel degelijk is gedaald. Dit heeft te maken met het feit dat een belangrijk deel van de toegenomen tewerkstelling deeltijdse tewerkstelling is.

Het probleem blijft echter dat een belangrijk aspect van het tewerkstellingsbeleid van de overheid in zekere zin een doorschuifoperatie is geworden. De economische conjunctuur verbetert, wat toelaat mensen aan het werk te zetten: maar tegelijkertijd stoten we

anderen uit de arbeidsmarkt en daarbij gaat het dan vooral om oudere werklozen. De laatste jaren heeft dit dramatische proporties aangenomen. Sinds 1995 is het aantal oudere werklozen bijna verdubbeld: in 1995 72 000, nu 133 000. Dit heeft gedeeltelijk te maken met het feit dat in 1996 de reglementering werd gewijzigd waardoor het statuut van de oudere werkloze werd uitgebreid naar de categorie van mensen tussen 50 en 55 jaar. Het gevolg hiervan is dat voor mensen tussen 50 en 55 jaar een werkloosheidsval werd gecreëerd. Zij krijgen weliswaar een statuut waardoor zij een inkomen kunnen verwerven dat nauw aansluit bij hun gewone inkomen maar het gevolg hiervan is dat heel wat van deze mensen in die werkloosheidsval worden gelokt.

In dit verband kan het interessant zijn het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië inzake totale werkloosheid toe te lichten. In Vlaanderen is de totale werkloosheid wel conjunctuurgevoelig en de laatste jaren is het aantal werklozen wel gedaald terwijl dit in Wallonië helemaal niet het geval is. Ook in Vlaanderen hebben we echter te maken met het fenomeen van de oudere werklozen. In Vlaanderen ligt het aantal oudere werklozen dubbel zo hoog als in Wallonië. Er werd dus een werkloosheidsval gecreëerd waarin blijkbaar meer Vlamingen dan Walen trappen.

Sta mij toe het probleem wat algemener te formuleren. Er is de jongste jaren een beleid gevoerd dat erin bestond door een selectieve aanpak op een bepaalde plaats werkgelegenheid te creëren ten koste van jobs elders.

Het meest pregnante lijkt mij het beleid ten aanzien van de vijftigplussers. Dat gaat ervan uit dat personen die vijftig jaar of ouder zijn, hopeloze gevallen zijn omdat zij zogezegd niets meer kunnen leren en tot niets meer in staat zijn. Zo'n politiek houdt een *self-fulfilling prophecy* in die ik als volgt beschrijf. Doordat het uitgangspunt is dat oudere werknemers, bijvoorbeeld vijftigplussers - de minister en ikzelf behoren tot die groep - niet capabel zijn om, wanneer ze hun job verloren hebben, iets anders te doen, creëert de overheid eigenlijk een werkloosheidsval door hen een inkomen te verschaffen waardoor ze niet meer naar een andere job hoeven te zoeken. Het resultaat is dat zij inderdaad niet meer naar een andere job zoeken en zich niet laten omscholen. Wij constateren dat vijftigplussers geen dynamiek meer aan de dag leggen om een job te vinden, omdat de overheid alles in het werk heeft gesteld opdat ze dat niet meer zouden doen.

Dat is, mijns inziens, een verkeerde aanpak. Volgens mij heeft het geen zin om vijftigplussers systematisch af te schrijven, en wel om de volgende drie redenen.

Ten eerste vernietigen wij hierdoor een belangrijk deel van het zogenaamde ervaringskapitaal. Personen die heel veel ervaring hebben opgedaan, zijn niet alleen vanuit menselijk oogpunt belangrijk, maar ook economisch gezien. De uitstoot van die werknemers is geen goede benadering van het werkloosheidsprobleem. Ook op lange termijn volgt men deze weg best niet om de competitiviteit van een land te verstevigen.

Een tweede reden waarom ik de mening ben toegedaan dat dit een nefast beleid is, is er een van budgettaire aard. Bij elke conjuncturele schok krijgen wij te maken met hetzelfde fenomeen: nieuwe jobs worden gecreëerd, maar er gaan er ook vele verloren. Meestal worden vooral oudere werknemers daarvan het slachtoffer en dan staat de overheid klaar met de nodige financiële middelen, zodat deze personen geen job meer hoeven te zoeken. Het resultaat is dat na elke conjuncturele cyclus de totale werkloosheid stijgt. Bij hoogconjunctuur blijft de werkloosheid constant, maar bij laagconjunctuur neemt ze weer toe, met als gevolg dat de totale werkloosheid structureel stijgt en op de begroting blijft wegen en dat men verplicht is de lasten op de actieve bevolking te verhogen, wat op zijn beurt op lange termijn resulteert in een verdere uitstoot van arbeidskrachten. Dat is dus nog een reden waarom ik stel dat het beleid dat de afgelopen jaren werd gevoerd, heel kortzichtig is.

Een derde argument is het volgende. Een beleid waarbij men de vijftigplussers opzijshift, heeft natuurlijk tot gevolg dat wij het arbeidsaanbod artificieel inkrimpen. Aangezien het aanbod wordt beperkt, wordt ook de loonmatiging bemoeilijkt. Bovendien brengt het op termijn de jobcreatie in het gedrang. Ook hier zien wij een *self-fulfilling prophecy*. Het pessimisme dat vandaag leeft, is dat het aantal jobs in de economie nog nauwelijks kan toenemen. Bij hoogconjunctuur stijgt de werkgelegenheid wel, maar bij laagconjunctuur daalt ze en op termijn zit men vast en stijgt het totaal aantal jobs niet. Dat is een heel pessimistisch idee. Als gevolg daarvan neemt men allerlei maatregelen om werknemers uit de arbeidsmarkt te stoten, bijvoorbeeld door de verkorting van de a. sidstijd en het uit de

arbeidsmarkt halen van de vijftigplussers. De *self-fulfilling prophecy* heeft ervoor gezorgd dat men in Europa, inzonderheid in België, zo moeizaam nieuwe jobs kan scheppen.

Er is, met andere woorden, een heel sterke correlatie tussen het arbeidsaanbod en de vraag naar arbeid. De wetenschappelijke evidentie die ik heb geobserveerd, zegt dat landen die maatregelen hebben genomen om het arbeidsaanbod te beperken, bijvoorbeeld door prepensionering, de meeste moeite hebben om nieuwe werkgelegenheid te creëren. Aanbod en vraag zijn nauw met elkaar verbonden. Zo heeft men in Nederland veel meer jobs kunnen creëren en was er een sterkere toename van de actieve bevolking dan in België. Met die sterke correlatie moeten wij rekening houden, vooral in een beleidsomgeving waar men stelt dat het aantal arbeidsuren en het arbeidsaanbod moeten worden beperkt als instrument om de werkloosheid aan te pakken. Op termijn is dat, mijns inziens, de verkeerde aanpak: dergelijke mechanismen mogen niet meer worden gehanteerd.

Wij doen er ook best aan om niet langer een beleid te voeren waarbij werknemers van vijftig jaar of ouder worden opzijgeschoven. Zij zijn wel in staat nieuwe dingen te leren. In plaats van hen allerlei financiële *incentives* te geven om vooral niet meer aan de arbeidsmarkt deel te nemen en zich om te scholen, moeten wij het omgekeerde doen. Wij moeten hen ertoe aanzetten om een job te blijven zoeken en zich op de arbeidsmarkt aan te bieden. Volgens mij is dat op termijn de goede benadering van het werkloosheidsprobleem in tegenstelling tot een, mijns inziens, kortzichtig beleid dat uitgaat van een zeer groot pessimisme over de mogelijkheden en de capaciteiten van de werknemers die de kaap van de 50 jaar hebben bereikt.

(Applaus op de banken van de VLD-fractie en van onder andere de heer Albert Gehlen)

Le président. La parole est à Mme Véronique Cornet.

Mme Véronique Cornet (PRL-FDF): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, assurément ce budget restera dans les annales.

D'abord, il marque votre manque d'imagination, votre essoufflement, les divergences qui animent la coalition gouvernementale, le manque de crédit que décidément il convient de réserver à vos promesses, le fait que vous êtes vraiment à bout de souffle.

Il innove, je vous l'accorde, sur le plan de la technique budgétaire puisque les quelques mesures qu'il contient n'entreront en vigueur qu'au cours du second semestre.

Vous aviez annoncé à grand fracas des mesures pour un montant de 10 milliards. Sans doute eût-il été plus judicieux d'adopter un profil bas puisqu'aujourd'hui, vos soi-disant gestes sociaux se chiffrent à peine au cinquième de ces 10 milliards.

Et la déception est grande, à la mesure de votre tromperie.

Que représentent, en effet :

- un abattement fiscal de 2000 francs par couple et par an, au regard des discriminations dont ceux-ci font l'objet ?

- un supplément d'allocations familiales de 840 francs par mois pour les enfants de plus de 18 ans, quand on mesure l'investissement que représente la prise en charge de l'éducation et du bien-être d'un enfant ?

- la ridicule augmentation des pensions antérieures à 1991, quand on connaît le coût des soins de santé que demandent les personnes âgées ?

Vous avez longtemps justifié votre immobilisme par la nécessité de rencontrer les critères de convergence pour l'Union monétaire.

Aujourd'hui, si l'objectif est atteint, il est nécessaire de préciser :

- que cet objectif était le moins que l'on puisse espérer;

- qu'à l'image de l'Italie, notre pays a dû être soumis à examen, certains critères de convergence n'étant pas rencontrés, notamment en ce qui concerne la dette;

- qu'en outre, la réduction de celle-ci est le fruit de divers éléments tels que des opérations non récurrentes, comme les affectations au remboursement de la dette en devises des plus-values sur les ventes d'or de la Banque nationale, les opérations Dexia 1 et 2 ou certaines privatisations;

- que la conjoncture particulièrement favorable et les taux d'intérêt extraordinairement bas vous ont particulièrement aidés.

En outre, il était légitime que la population, parmi laquelle les chômeurs, les chefs d'entreprise, les investisseurs attendent, après cette période de vaches maigres un geste de votre part, l'amorce de perspectives nouvelles.

D'autant plus que vous aviez fait miroiter quelques promesses... en vain !

En huit ans, la pression fiscale et parafiscale a augmenté de 2,7% du produit intérieur brut, d'après les chiffres de la Banque nationale.

A cet égard, j'ai relevé une liste non exhaustive que je tiens à votre disposition, et qui ne compte pas moins de 85 mesures prises par votre gouvernement depuis mai 1992.

Notre pression fiscale est supérieure de plus de 4% à la moyenne européenne. En clair, cela signifie 300 à 400 milliards d'impôts, de taxes et de cotisations en plus que la moyenne des autres pays européens.

Au regard de ces chiffres, le citoyen belge fait figure de véritable héros et il était normal, à l'aube d'une ère nouvelle, de lui proposer une autre perspective que ce budget.

Vos devoirs européens remplis, le premier défi qu'il convenait de relever était celui de l'emploi. En témoignent plus d'un million de personnes qui, d'une manière ou d'une autre, émergent au budget du chômage.

Je sais que vous contestez ces chiffres. Je sais aussi que votre gouvernement a consacré beaucoup d'énergie à manipuler les statistiques en inventant de nouvelles méthodes de comptabilisation. Mais là non plus, vous ne nous trompez pas. Remarquons que, ces six dernières années, le nombre de minimexés a augmenté de 50%.

Vous ne pouvez contester le fait que 132 900 chômeurs de plus de 50 ans sont soustraits de vos données et qu'ils représentent une charge pour le budget.

L'augmentation des chômeurs âgés est aussi impressionnante, puisqu'ils ont augmenté de 33 250 unités en deux ans et de 17 064 unités en un an.

Enfin, n'oublions pas les cohabitants exclus eux aussi du bénéfice du chômage, soit au total un million de chômeurs.

Tel est le chiffre qu'il convient de retenir si l'on en revient à la même règle de comptabilisation qu'en 1991.

Comme le relevait l'OCDE dans le courant du mois de novembre, de même que le FMI, c'est ce défi-là qu'il vous appartenait de relever, mais vous n'en avez rien fait ! Pas de projets d'envergure, pas de perspectives d'avenir. Des promesses ! Mais ce n'est, hélas, pas avec des promesses que l'on construit l'avenir.

Voilà pourquoi nous ne pouvons tolérer que vous mangiez votre parole concernant la réduction des 18 milliards

de charges sociales, pas plus que nous n'acceptons le report de la réindexation des barèmes fiscaux.

Vous ne cessez de répéter que la réduction des charges sociales n'est qu'un instrument parmi d'autres pour promouvoir l'emploi. Dans le contexte qui nous occupe aujourd'hui, l'emploi en avait grand besoin.

Une enquête menée par le Bureau fédéral du Plan révélait que cette diminution pouvait générer 50 000 emplois supplémentaires. En outre, chacun s'accorde à reconnaître que les coûts salariaux élevés sont le principal handicap de la Belgique par rapport à ses principaux concurrents. La Chambre de Commerce américaine en Belgique l'a confirmé récemment après que la Chambre belgo-japonaise ait posé le même diagnostic.

Dans "La Libre Entreprise" du 21 novembre 1998, Pierre Loppe relevait qu'entre 1986 et 1998, 590 firmes américaines ont déserté notre pays, soit une moyenne de 45 par an, pour se relocaliser au Royaume-Uni, en Allemagne et aux Pays-Bas.

Dès lors, s'il y a un signe clair qu'il convenait de donner aux investisseurs et aux entreprises, s'il y a une pièce maîtresse qu'il fallait jouer dans le combat pour l'emploi, c'était celle-là.

Le Bureau du Plan a calculé que le coût salarial s'est hissé à un niveau jamais atteint. Chaque Belge travaille plus d'un jour sur deux pour l'Etat, puisque les charges sur les salaires sont de 55,4% de la masse salariale. Il n'est point besoin d'autres chiffres pour comprendre que le niveau élevé de la charge fiscale et parafiscale constitue un handicap concurrentiel sérieux. Le climat économique incertain confirme ce sentiment. L'insistance de l'OCDE à cet égard en est une preuve. La fuite des investisseurs chez nos principaux voisins, les exemples de Renault-Vilvoorde, Levi's, Hoogoven's et, hier, de Shell à Louvain en sont un témoignage ; mais manifestement, il glisse sur la carapace de votre indifférence et la démonstration est faite que la priorité de votre gouvernement n'est pas l'emploi.

Le PRL a inscrit dans son programme un effort de 100 milliards pour les exclus du marché du travail.

M. Viseur, ministre des Finances : Où irez-vous chercher ce montant ?

Mme Véronique Cornet (PRL-FDF) : Notamment par les privatisations !

M. Viseur, ministre : On ne peut obtenir ce montant uniquement grâce aux privatisations !

Mme Véronique Cornet (PRL-FDF) : Tout est question de choix et de moment de choix. Permettez que je poursuive !

Je parlais donc de 100 milliards pour les exclus du marché du travail. La moitié doit servir à supprimer les charges patronales sur le salaire minimum et l'autre à permettre l'introduction d'un impôt négatif amenant l'augmentation substantielle du revenu "poche" des travailleurs à revenus modestes.

Les moyens existent, notamment par la voie de la privatisation, mais aussi par le choix qu'il convient de poser, ce dont vous avez été incapables. Monsieur le ministre, vraiment, votre budget ne nous convainc pas. Vous comprendrez en conséquence que nous ne pouvons vous soutenir.

Je conclurai en vous citant. Dans une interview accordée à "L'Echo", le 14 octobre dernier, vous déclariez : "Nous ne gagnerons pas les élections en augmentant les allocations familiales de 70 francs". Si vous manquez cruellement d'initiative, je peux reconnaître cependant que vous demeurez réaliste.

De voorzitter : De heer Maurice Didden heeft het woord.

De heer Maurice Didden (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik ben niet geneigd om in te gaan op de twee vorige uiteenzettingen, met uitzondering van wat professor De Grauwe heeft gezegd met betrekking tot de werkloosheid. Ik ben het ermee eens dat het aanbod van arbeid zo groot mogelijk moet blijven en dat men het niet mag beperken. Als oudere personen echter vroeger met rust gaan dan men gezien hun leeftijd zou verwachten, dan is dat niet omdat de overheid dat wil maar wel omdat vele bedrijven daarop hebben aangedrongen. Mijnheer Daems, in mijn eigen streek wou Ford Genk dit jaar oorspronkelijk 2 500 mensen laten afvloeien. Uiteindelijk zijn het er wat minder geworden. Het was de bedoeling om de oudere werknemers te laten vertrekken en zo op een conflictloze manier de werkgelegenheid te kunnen garanderen in de komende jaren. Dat was de oorzaak. U kunt de overheid dit dus niet verwijten maar misschien wel de samenleving. De samenleving wil immers op dat vlak geen conflicten bij de bedrijven, die de ruggengraat vormen van de economie. Met andere woorden, wij hebben het allen samen zo gewild.

De voorzitter : De heer Rik Daems heeft het woord.

De heer Rik Daems (VLD) : Mijnheer de voorzitter, ik wil hierbij even een opmerking maken. Het is wel degelijk

een overheidsaangelegenheid in de zin dat zij dit mogelijk maakt en voor vier vijfde betaalt. Dit is een doelbewuste politiek van een meerderheid binnen de maatschappij die een financieel kader creëert waarbinnen het de bedrijven goed uitkomt om oudere en minder productieve personen op kosten van de gemeenschap te laten afvloeien om goedkopere en meer productieve jongeren aan te nemen. In die zin is dit dus een rechtstreeks gevolg van een stellingname van de overheid. Het is dan ook niet correct om te beweren dat de overheid hiermee niets te maken heeft.

De voorzitter: De heer Paul De Grauwe heeft het woord.

De heer Paul De Grauwe (VLD): Mijnheer de voorzitter, uiteraard willen de bedrijven profiteren van de mogelijkheden die door de overheid worden geboden.

De heer Maurice Didden (CVP): Ze willen er niet alleen van profiteren, ze vragen er ook om.

De heer Paul De Grauwe (VLD): Ik wil even verwijzen naar wat er in 1996 is gebeurd. Toen hebben we de voordelen voor oudere werklozen toepasbaar gemaakt vanaf 50 jaar in plaats van 55 jaar. Het resultaat daarvan is dat er 70 000 oudere werklozen bij kwamen. Men kan dus niet zeggen dat de overheid daar weinig mee te maken heeft. De overheid creëert de omgeving die zowel de bedrijven als de werknemers financieel prikkelt om gebruik te maken van de mogelijkheden. In die zin is het dus duidelijk een zaak van de overheid.

De heer Maurice Didden (CVP): Als de liberalen aan de macht komen, zult u dat dus afschaffen.

De heer Paul De Grauwe (VLD): Wij kunnen andere methoden gebruiken. Ik denk bijvoorbeeld aan een systeem van *vouchers* waar bij langdurig werklozen een deel van hun werkloosheidsvergoeding wordt geïntegreerd in hun loon. Op die manier kan men een stimulans geven. Men hoeft dat trouwens niet te beperken tot de langdurig werklozen, het systeem kan uitgebreid worden tot de oudere werklozen. Dan zijn er prikkels aanwezig om actief te blijven op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: De heer Rik Daems heeft het woord.

De heer Rik Daems (VLD): Mijnheer de voorzitter, de heer Didden wou weten of wij dit willen afschaffen. Het

is hier geen kwestie van afschaffen of niet, het komt erop neer dat men het bedrijfsleven alternatieven aanbiedt die het interessant maken om de ervaring van de oudere werknemers te behouden. Op dat vlak wil ik even een bedenking formuleren. Naarmate een werknemer ouder wordt, gaat hij over de top van zijn productiviteit heen. Intussen bereikt hij echter wel de top van zijn ervaring en het is geen goede zaak als die voor het bedrijf verloren gaat. Al die tijd evolueert ook zijn loon mee. Aangezien heel ons systeem van sociale zekerheidsbijdragen gebaseerd is op een percentage van het loon, maakt men iemand die minder productief wordt steeds duurder voor het bedrijf. Als men dit bekijkt vanuit het standpunt van de productiviteit, dan zou men een lagere sociale zekerheidsbijdrage moeten heffen voor iemand die wordt ingewerkt en opleidingen zouden moeten worden vrijgesteld. Vervolgens kan de bijdrage normaal worden opgebouwd naargelang het loon stijgt tot men bijvoorbeeld de leeftijd van 50 jaar bereikt. Eigenlijk zou men daarna de sociale zekerheidsbijdragen moeten afbouwen. Dat zou dan gelijke tred houden met de daling van de productiviteit van de betrokkene. Dit zou een optie kunnen zijn om de oudere werknemer, die minder productief is maar veel ervaring kan doorgeven, betaalbaar te houden voor het bedrijf. Bovendien is dit ook voor de overheid perfect betaalbaar. Nu wordt dit immers gefinancierd door werkloosheidsvergoedingen onder de vorm van het bijpassen van een bruggpensioen. Dit concrete voorbeeld zou een win-win situatie opleveren voor zowel het bedrijf als de maatschappij. Het is dus niet onze stelling dat dit systeem moet worden afgeschaft. Wij vinden dat men creatief moet zijn. Dit is slechts één voorbeeld. Er zijn ongetwijfeld nog andere voorbeelden te vinden die praktisch haalbaar zijn en waarbij iedereen wint.

De voorzitter: De heer Maurice Didden heeft het woord.

De heer Maurice Didden (CVP): Mijnheer de voorzitter, nu kom ik dan bij mijn eigenlijke uiteenzetting over de begroting. Ik laat niet na onze rapporteur te danken voor zijn uitmuntend verslag.

Over veertien dagen krijgt het monetaire landschap in Europa en dus ook in ons land een ander uitzicht. De euro zal dan een feit zijn. Op monetair vlak is dat ongetwijfeld de belangrijkste gebeurtenis sinds de instorting van het Bretton-Woodssysteem zo'n twintig jaar geleden. Zullen wij na een lange periode van wisselkoersschommelingen

een stabiele periode kennen? Velen zijn het erover eens dat de vooruitzichten positief zijn. Dit gaat bovendien gepaard met lage inflatie, lage rentevoeten en open economieën. Naar mijn mening is geen enkele economie zo open als de Belgische.

(Onderbreking door de heer Paul De Grauwe)

Hong Kong is waarschijnlijk wel de enige.

Zelfs binnen Europa heeft ons land een zeer open economie. Vergeleken met Japan en de Verenigde Staten is Europa nochtans voorbeeldig. De euro zal bovendien van start gaan met behoorlijke officiële reserves. De Europese Centrale Bank heeft reeds op de komst van de euro geanticipeerd toen ze veertien dagen geleden haar rentebeleid niet afzonderlijk per land maar gezamenlijk bepaalde. Met een rentevoet van 3% in tien van de elf euro-landen zitten we in een gunstige positie, ook op het vlak van de investeringen. De correcte besluitvorming binnen de Europese Centrale Bank is daarmee op een stabiele en betrouwbare wijze aangetoond. De euro zal internationaal een potentiële rivaal zijn voor de dollar en de yen. Dat is het belangrijkste gegeven van deze munt. De mate waarin zij onze eigen welvaart en de groei van de wereldeconomie kan bevorderen zal de uiteindelijke sleutel zijn tot het verdere succes. Dit vergt ongetwijfeld een evenwichtige en niet-inflatoire groei. Om dat te bereiken moeten alle lidstaten van de euro-zone de geleverde inspanningen volhouden. Wij moeten het orthodoxe begrotingsbeleid dat wij in het afgelopen decennium hebben gevoerd, voortzetten. Het is niet alleen nuttig vooruit te kijken, we moeten ook eens bekijken wat deze regering in de afgelopen legislatuur, die stilaan ten einde loopt, heeft verwezenlijkt. Welke taken moest de regering vervullen om ons te brengen waar we ons nu bevinden? Vier jaar geleden was het de belangrijkste taak om ons land binnen de euro-zone te brengen. In 1998 werd het ticket voor de onmiddellijke toegang verworven.

Het lijkt wel alsof die pijnloos en conflictloos is gebeurd en alsof dit al een eeuwigheid achter ons ligt. Als we zien waar we in 1995 vertrokken zijn, weten we dat niets minder waar is. In het aanvangsjaar van deze legislatuur hadden we een financieringstekort van 3,9 BNP-punten, wat in het begrotingsjaar 1999 ongetwijfeld wordt gereduceerd tot 1,3 BNP-punten. De rentelasten waren in 1995 nog goed voor 8,9 BNP-punten en zullen volgend jaar 7,3 BNP-punten bedragen. Het primair saldo bedroeg 5 BNP-punten in 1995 en is ondertussen twee jaar na

elkaar gestabiliseerd op 6 BNP-punten. Dit alles geschiedde zonder dat de globale fiscale en parafiscale lasten zijn verhoogd. Het is dus gebeurd door een vermindering van de uitgaven zonder rentelasten van 41,7 naar 40,5 BNP-punten en een vermindering van de rentelasten van 8,9 naar 7,3 BNP-punten. Als we dat samentellen stellen we vast dat de totale uitgaven met 2,8 BNP-punten verminderd zijn. Omgezet in miljarden betekent dat ongeveer 225 miljard Belgische frank vermindering op de lopende uitgaven in vier jaar tijd. De inspanningen zijn met andere woorden volledig aan de uitgavenzijde verwezenlijkt, bijna fifty-fifty gespreid over lopende uitgaven en rentelasten. Het resultaat ervan is dat het overheidstekort minder dan de helft is van wat het stabiliteitspact vereist, 6 keer minder dan het tekort van 1993 en 3 keer minder dan datgene wat wij bij de aanvang van de legislatuur hadden.

Het tekort zal in ons land bovendien volgend jaar 1%-punt lager liggen dan het gemiddelde van de euro-landen. Onze overheidsschuld neemt dubbel zo snel af als in de EMU als geheel; onze schuld is met 20 BNP-punten verminderd in 6 jaar. We liggen met andere woorden minimaal twee jaar voorop op het convergentieprogramma als dusdanig. Het gevolg ervan is dat voor het eerst in 25 jaar de zogenaamde gulden regel, waarbij het te financieren tekort niet groter is dan de overheidsinvesteringen, wordt gerespecteerd. We lenen dus alleen om onze investeringen te financieren.

De **voorzitter**: De heer Paul De Grauwe heeft het woord.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD): Mijnheer de voorzitter, na dit ronkend pleidooi zouden we eigenlijk moeten rechtstaan en in de handen klappen.

De heer **Maurice Didden** (CVP): Ik heb dat niet zelf hoeven te vinden, dat leest men overal.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD): Gisteren heeft een *rating agency* de kredietwaardigheid van België vermindert. Hoe kan dat? Zijn dat allemaal gekken, of is er misschien toch een probleempje?

De heer **Maurice Didden** (CVP): Ik ontken niet dat er problemen zijn, maar er is een oplossing.

De heer **Van Rompuy**, vice-eerste minister en minister van Begroting: Sorijen hebben de rating niet vermindert.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD): Dat is fantastisch, maar er is er toch één die het verminderd heeft. Als ik de heer Didden hoor, moet ik besluiten dat de mensen van dat *rating agency* gek zijn, want ze hebben niet door hoe goed het in België is en welke fantastische vooruitgang we hebben geboekt.

De heer **Maurice Didden** (CVP): Ik denk dat we deze bemerking moeten laten voor wat ze waard is en dat de handeling van die instelling ook is ingegeven door haar eigen overwegingen.

In elk geval, wanneer men een vergelijking maakt van de toestand in 1995 en de vooruitzichten voor 1999, kan men niet anders dan toegeven dat we op alle terreinen succes hebben geboekt met betrekking tot de begroting en de situatie waarin we ons bevinden. Trouwens, mijnheer De Grauwe, ik zal dadelijk een vergelijking maken tussen wat u in 1995 en de volgende jaren hebt gezegd en de uiteindelijke resultaten.

De resultaten van de regering staan inderdaad in schril contrast met de voorspellingen van de grootste oppositiepartij. Ik begin met de heer Daems. In 1995 voorspelde deze woordvoerder van de grootste oppositiepartij een tekort van 4,8%. Het feitelijk tekort in 1995 bedroeg 3,9%. In 1997 voorspelde dezelfde collega dat de budgettaire marge ontoereikend zou zijn om de 3%-norm te halen. Het resultaat is dat we vandaag een tekort van 1,5% hebben. De heer Daems voorspelde dat de groeiprognozes te optimistisch waren. Hij achtte de evolutie van de rentetarieven omgekeerd aan de werkelijkheid en voorspelde met de komst van de euro een stijging van de rentevoeten. De werkelijkheid is dat de lange termijnrente vandaag met ongeveer 350 basispunten is verminderd en dat de korte termijn ongeveer 150 punten lager is dan in 1995. Bovendien achtte dezelfde heer de economische groeiverwachtingen van de regering te optimistisch. De feiten zijn ook hier totaal anders.

Ook onze collega, VLD-professor De Grauwe, kende zwakke momenten. Hij voorspelde een daling van de overheidsschuld met 1,5% in 1995, 2% in 1996 en 2% in 1997. De budgettaire blauwdruk zou voor de Europese partners onvoldoende zijn en de kans dat ons land tot de euro zou worden toegelaten achtte hij in 1995 uiterst gering. Ondertussen is het overheidstekort niet met 5,5% verminderd over dezelfde jaren, maar met 11%, dus het dubbele van wat onze collega voorspelde.

Blijkbaar is de VLD geschikt als onheilsprofeet, maar niet als potentiële beheerder van onze overheidsfinanciën. In elk geval kunnen we het evangelie van de Leuvense VLD-heren Daems en De Grauwe best vergeten.

Erger is het nog als men de verklaringen herleest over de afkeer van deze partij om de schuld te verminderen door gebruik te maken van de opbrengst van de verkoop van in hun ogen overbodige overheidsbedrijven. De privatisering mocht niet worden gebruikt, mijnheer Daems, om de schuld te verminderen, maar in uw ogen kan ze wel gelden als alternatief voor de financiering van de recurrenente loonlastverminderingen. Dat is één van de middelen die u aangeeft om de loonlast te verminderen. Voor recurrenente dagelijkse uitgaven zou het wel orthodox zijn, maar voor schuldvermindering en vermindering van het begrotingstekort zou het niet gekund hebben. Ik stel u de vraag, collega's, wie hier in de afgelopen vier jaar eigenlijk een loopje heeft genomen met de economische werkelijkheid.

Ik wens ook iets te zeggen over de werkgelegenheid, want daarom is het toch allemaal te doen. Ook in dat verband moeten we toegeven - zelfs de heer De Grauwe heeft dat daarstraks gedaan - dat er resultaten geboekt zijn en dat de cijfers wellicht het meest ontluisterend zijn. In 1995 bedroeg de werkende bevolking in ons land 3 745 600 personen. Ik heb de statistieken er exact op nageslagen. Drie jaar later is dit aantal toegenomen met 72 700 personen en wanneer we ervan uitgaan dat de groeibalans zal aanhouden, zullen we waarschijnlijk de legislatuur beëindigen met een positieve balans inzake werkgelegenheid van 100 000 arbeidsplaatsen, wel te verstaan arbeidsplaatsen onder loontrekken, zelfstandigen en grensarbeid. Een toename van 700 personen bij de grensarbeiders, mijnheer Tavernier. Ik heb de globale werkgelegenheid van de Belgische bevolking genomen.

Het IMF heeft de toestand van de Belgische economie als treffend gekenschetst: het vertrouwen is de voorbije twee jaar verstevigd, onze economie overtreft de groeiverwachtingen, de begrotingssanering is voorop op de timing, de inflatie is verwaarloosbaar, het overschot op de lopende rekening bedraagt het dubbele van de andere euro-landen. Naar dit laatste punt wordt weinig verwezen, maar de echte gezondheidsbarometer van een economie is toch wel de betalingsbalans, zeker voor de gezondheid van de munt. Welnu, deze bedraagt al sedert enkele jaren ongeveer 5 BNP-punten.

De **voorzitter** : De heer Paul De Grauwe heeft het woord.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, ik wens een opmerking te maken in verband met de gezondheidsbarometer die de heer Didden hanteert.

Mijnheer Didden, hoewel Japan ook een groot overschot heeft op de lopende rekening, wordt dit land niet als economisch gezond beschouwd.

De heer **Maurice Didden** (CVP) : Mijnheer De Grauwe, in Japan spelen andere factoren een rol en kan niet alleen rekening worden gehouden met de betalingsbalans.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD) : Ik wou alleen zeggen dat een dergelijke barometer de economische gezondheid niet altijd correct meet, vermits hij aangeeft dat Japan economisch gezond is, terwijl het omgekeerde waar is.

Immers, een overschot op de lopende rekening kan ook het gevolg zijn van een ineenstorting van de binnenlandse vraag. Dat is weliswaar nu niet het geval in België, maar wellicht herinnert u zich dat onze betalingsbalans tijdens de jaren negentig soms grote overschotten vertoonde. Welnu, dat was precies het probleem aangezien zulks het gevolg was van een terugval van de binnenlandse vraag.

Het is bijgevolg aangewezen deze barometer niet al te vaak te hanteren als maatstaf voor de gezondheid van de economie.

De heer **Maurice Didden** (CVP) : Hij is ongetwijfeld een maatstaf voor de gezondheid van de munt.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD) : Niet wat bijvoorbeeld Japan betreft, omdat het een slechte barometer is.

De heer **Maurice Didden** (CVP) : Japan kan momenteel met geen enkele Europees land worden vergeleken.

De heer **Paul De Grauwe** (VLD) : Mijnheer Didden, u legt de nadruk op het feit dat de lopende rekening als barometer kan worden gehanteerd en ik spreek dat tegen omdat het volgens mij geen goede barometer is. Gebruik desnoods andere indicatoren !

De heer **Maurice Didden** (CVP) : Hoe dan ook, de lopende rekening is een vaak gehanteerde barometer, ook door uw collega's economen, om de gezondheid van een land te evalueren.

Ik ben het wel met u eens dat men een dergelijke barometer voorzichtig moet hanteren en dat hij niet mag worden beschouwd als de enige maatstaf om de gezondheid van een land te kennen.

De heer **Dirk Pieters** (CVP) : Mijnheer De Grauwe, ik neem aan dat wanneer de lopende rekening een groot tekort zou vertonen in plaats van een groot overschot, u deze wel als een barometer zou beschouwen.

De heer **Maurice Didden** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de regering deed er goed aan haar beleid te richten op doelstellingen op middellange termijn, eerder dan op doelstellingen op korte termijn.

Volgens het IMF zou onze uitdaging er ook in bestaan de globale overheidsuitgaven goed onder controle te houden en daardoor ruimte te scheppen om geleidelijk de belastingen op het inkomen uit arbeid te verlagen. Ik herhaal : geleidelijk. Dat is voor ons één van de wezenlijke uitdagingen voor de volgende jaren.

Het parool van de overheid moet geloofwaardigheid en duurzaamheid worden. Wonderdokters en al te zachte heelmeesters zijn slechte genezers en maken stinkende wonden. Wij wensen door volgehouden, geleidelijke inspanningen, niet alleen Vlaanderen, maar heel België, in het top-peloton van de wereld te hijsen. Onze natuurlijke houding bestaat erin de toestand te verbeteren. Wij doen aan politiek opdat ons land en zijn bevolking optimaal kunnen delen in de welvaart. Daaraan heeft deze regering gewerkt, vaak in stilte, maar steeds met hetzelfde doel voor ogen. Wij willen dat dit in de toekomst kan worden voortgezet en wij zullen ons daarvoor inzetten.

Le **président** : La parole est à M. Rudy Demotte.

M. **Rudy Demotte** (PS) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, les aspects positifs de ce budget ayant déjà été longuement exposés,

par pragmatisme, je soulignerai plutôt les points sur lesquels j'émet des réserves.

Toutefois, je retiendrai que nous avons eu l'occasion, dans toutes les discussions budgétaires qui ont eu lieu depuis quelques années, de mettre les mêmes thèmes en exergue : stabilité des taux grâce, notamment, à notre politique - ne soyons pas présomptueux en pensant que seule la Belgique fixe la stabilité des taux à l'échelle internationale -, solde net à financer en régression, surplus primaire élevé, etc.

Je souhaiterais apporter trois réserves à ce constat positif. Je commencerai par émettre une première réserve d'ordre technique et je terminerai par des considérations plus politiques.

Ma première réserve a trait à l'adaptation de la répartition de la masse TVA entre les communautés.

Alors qu'une disposition légale devait régler pour l'année budgétaire 1999 les critères objectifs qui permettaient une adaptation de la répartition de la masse TVA entre les communautés, nous ne sommes, à lire les réponses du ministre du Budget, guère avancés ou insuffisamment avancés dans ce processus. C'est dommageable car plus le règlement de cette problématique tardera, plus on prend le risque de devoir faire face - le contexte en témoigne d'ailleurs - à des tensions communautaires.

Sur ce point précis, je me permettrai d'émettre trois remarques.

Sur la base des articles 39, §2, alinéa 2 et 41 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions, la clé de répartition de la masse TVA devait être adaptée, à partir de l'année budgétaire 1999, à la répartition du nombre d'élèves sur la base de critères objectifs à fixer par la loi. Notre président de groupe avait déjà, dans le cadre du discours sur l'état de l'Union, interrogé le premier ministre sur l'avancement des travaux qui devaient aboutir à la définition de tels critères. Ces travaux sont visiblement toujours en cours. Le ministre du Budget a estimé que pour assurer la continuité du système d'attribution de la masse TVA entre communautés (la nouvelle clé de répartition n'existant pas encore), il convenait d'appliquer la clé de répartition actuelle.

Tant la Cour des comptes que la Communauté française considèrent que cette manière de procéder déroge au prescrit des articles 39 et 41 précités.

A tout le moins, l'opinion du ministre qui consiste à dire que nous avons jusqu'à l'ajustement définitif du budget de l'année 2000 pour arrêter définitivement les moyens budgétaires de l'année 1999, nous semble incorrecte.

En effet, d'un point de vue technique, cette nouvelle clé aurait dû, dans le respect de l'esprit qui a prévalu à l'élaboration de la loi du 16 janvier 1989, être appliquée lors de la confection du budget initial pour 1999 ou, en tout cas, au plus tard lors de l'ajustement du budget 1999. Ce même si on pouvait dire que cela n'était pas possible vu l'échéancier électoral.

A ce sujet, j'ai encore deux réserves à émettre. Tout d'abord, la loi fixant les critères objectifs peut être adoptée avant l'ajustement budgétaire. L'ajustement n'opérerait donc qu'en tant que régularisation.

Ensuite, les dotations TVA étant liquidées par douzièmes, la régularisation peut s'opérer dès l'adoption des critères objectifs, c'est-à-dire vers le mois de mars.

Autre observation, lors de l'ajustement 2000, nous serons en possession d'un outil d'adaptation des moyens budgétaires 1999, à savoir l'inflation corrigée au 31 décembre 1999, outil qui influencera le calcul des moyens définitivement acquis aux communautés. Toutefois, il s'agira d'une adaptation ou correction au départ d'une donnée conjoncturelle. Il en est tout autrement pour les critères objectifs à la base de la clef de répartition. Dans ce cas, il s'agit d'une donnée structurelle d'adaptation des moyens financiers, normalement fondée sur des données de population scolaire disponibles dès septembre 1998. Il n'est dès lors pas nécessaire d'attendre l'ajustement 2000 pour s'y référer. Sur ce point, le groupe socialiste ne peut être satisfait des réponses du ministre du Budget et j'annonce que je donnerai un signal politique en m'abstenant sur les articles 13 et 14 du budget des Voies et Moyens.

Deuxième remarque au sujet du coefficient d'adaptation de la masse TVA retenu pour l'attribution à la Communauté française. Ce coefficient repris en page 173 de l'exposé général du budget 1999 est officiellement contesté par la Communauté française, au motif qu'il résulte d'un comptage non définitif de la population âgée de moins de 18 ans en Communauté française et qu'il ne correspond pas aux observations démographiques existantes. On ne peut dès lors considérer ce coefficient comme figé une fois pour toutes. Il doit être considéré comme provisoire et n'acquerra son statut définitif que lorsque la Communauté sera satisfaite des justifications à fournir par le fédéral quant à la fixation de celui-ci.

La troisième remarque concerne le vocable utilisé pour définir l'élément démographique à prendre en compte pour fixer le coefficient d'adaptation de la masse TVA entre les communautés en vertu de l'article 38, §4 de la loi de financement. Cet élément correspond à la population de moins de 18 ans au sein des deux communautés. Dans l'exposé des motifs, page 172, le budget reprend l'expression "population scolaire" pour déterminer ce qu'est la population de moins de 18 ans. Cette manière de s'exprimer est inexacte car la population scolaire englobe une réalité plus vaste que la population des moins de 18 ans. Nous considérons dès lors qu'il s'agit d'une assimilation pour le moins discutable.

J'en arrive maintenant à ma deuxième réserve d'ordre général; elle est plus politique et d'ailleurs commentée par l'actualité récente. Comme mentionné auparavant, les performances enregistrées par l'évolution de la dette publique sont remarquables. De 1993 à 1999, la dette passe, en stock, de 135% du PIB à 115%. Trois éléments sont à la base de cette évolution: notre politique budgétaire qui s'appuie sur une norme élevée de surplus primaire, l'évolution des taux d'intérêts sur les marchés et la politique de gestion de la dette. Si l'on ne peut attribuer précisément à chacun de ces éléments la part qui lui revient dans les résultats enregistrés, il y a, à mon sens, une imbrication et un effet cumulé de ceux-ci. Je me demande si en poursuivant, ainsi que nous y encourageons diverses instances européennes et internationales, une politique de consolidation de la dette, nous ne faisons pas fausse route. L'inflation est basse, les taux de change sont d'une stabilité rarement égalée et les taux d'intérêt à court terme sont très bas. En poursuivant une politique de refinancement à long terme, période sur laquelle les taux d'intérêt ont également fléchi mais dans une moindre mesure, on est en droit de se demander si on ne passe pas à côté d'opportunités qui nous permettraient soit de réduire plus rapidement la dette, soit de la financer à un meilleur coût.

Le journal "L'Echo" de ce matin faisait état d'une décotation de la dette belge dans le chef du bureau Fitch.

J'ai lu les arguments présentés par le ministre des Finances. Ils vont dans le prolongement de ma vision des choses. Ce raisonnement n'est pas uniquement tenu par un membre de la gauche; nombreux sont ceux qui émettent les mêmes réserves sur la politique de consolidation de la dette. En conséquence, je me demande si le moment n'est pas venu pour le gouvernement de réfléchir à ce choix de consolidation.

Ce dernier n'est pas neutre sur le plan budgétaire, pour deux raisons.

D'abord, en nous finançant principalement sur le long terme à un taux supérieur au court terme, nous maintenons un taux d'intérêt implicite sur la dette plus élevé que si nous finançons à court terme. Evidemment, on peut toujours arguer de la sécurité. Cela dit, tous les indicateurs semblent nous donner suffisamment de garanties. Je ne plaide pas pour le tout à court terme - ce serait trop risqué -, mais il semblerait intéressant qu'en commission des Finances, on puisse revoir les stratégies du benchmark portefeuille, et plus précisément obtenir une simulation

de ce que serait l'impact sur l'encours de la dette sur le solde net à financer de diverses hypothèses de refinancement plus axées à court terme. Il serait utile d'étudier ces scénarios. Jusqu'à présent, j'estime que l'on ne s'est pas suffisamment penché sur ces hypothèses.

De voorzitter: De heer Paul De Grauwe heeft het woord.

De heer Paul De Grauwe (VLD): Mijnheer de voorzitter, sta mij toe een vraag te stellen aan de heer Demotte, want er is iets dat ik niet goed begrijp in zijn uiteenzetting.

Mijnheer Demotte, de reden waarom de *rating agency* de rating van België heeft verlaagd, is dat het van oordeel was dat de kortlopende schuld te hoog is. Ik meen nochtans daarnet uit uw betoog te hebben begrepen dat u pleit voor nog meer kortlopende schuld. Vreest u niet dat de reactie van andere rating bureaus dan zal zijn de *rating* nog te verlagen, zodanig dat de kostprijs van een dergelijk beleid misschien veel hoger oploopt dan u vooropstelt?

M. Rudy Demotte (PS): Quand on examine les éléments constitutifs de notre dette publique, on se rend compte de la logique de consolidation adoptée par notre pays. Pour des raisons de sécurité, la Belgique a décidé de privilégier le long terme. Accessoirement, elle adoptera le court terme. Ces dix ou quinze dernières années, on constate une évolution en ce sens. C'est donc un choix qui a été fait par différents gouvernements.

Quelle est la situation conjoncturelle qui me fait réfléchir aujourd'hui à l'évolution? Les conditions inflationnistes qui étaient réunies lorsqu'on a mis en place cette logique de consolidation n'existent plus. Aujourd'hui, les taux à long terme ont décliné, mais de manière sensiblement moindre que ceux à court terme. Par ailleurs, nous avons des garanties de plus en plus fermes qu'étant donné la stabilité observée internationalement sur les taux, nous pourrions continuer à bénéficier de taux à court terme très avantageux.

Le journal "L'Echo" de ce matin indique que certains bureaux, dont Fitch, jugent que la structure de la dette belge est encore trop basée sur le long terme. Le bureau Fitch regrette que la logique de la consolidation ne soit pas suffisante. Le ministre des Finances répond à cela que des décisions ont été prises afin de consolider la dette dans la proportion 80/20 et il estime que c'est suffisant. Dès lors, je vous pose la question suivante: ne pourrions-nous

pas prendre le temps, en commission des Finances, d'examiner s'il n'y a pas lieu aujourd'hui d'accorder plus de poids au court terme dans la structure de la dette ?

La structure actuelle de la consolidation n'est pas neutre. Je viens de vous en citer la première raison.

La deuxième raison concerne la rapidité de réduction du volume de la dette. Ce choix n'est pas neutre non plus puisqu'il allonge à due concurrence la période d'endettement, c'est-à-dire la période durant laquelle nous serons amenés à maintenir un surplus primaire élevé (aux alentours de 6%). Ce double effet peut nuire à notre capacité de dégager plus rapidement des marges financières pour rencontrer les besoins de nos concitoyens. C'est en ce sens que j'émetts un bémol à l'égard de la politique actuelle de gestion de la structure de la dette, même sur le plan du dynamisme entrepreneurial. Chacun peut aisément comprendre que dès lors qu'un Etat est amené à maintenir des soldes de surplus primaire élevés, il ne peut pas consacrer d'éventuels dégagements budgétaires à la relance des entreprises elles-mêmes.

Enfin, à l'instar du souhait émis par le président de la commission des Finances en ce qui concerne les swaps, il m'apparaît nécessaire d'obtenir encore plus de clarté et de transparence sur la manière dont le Trésor effectue la couverture de ses opérations de trésorerie, et plus particulièrement dans l'usage des produits dérivés.

J'ai une troisième réserve générale à émettre.

Monsieur le ministre, vous avez indiqué que la pression fiscale globale, c'est-à-dire celle qui se rapporte au produit intérieur brut, était en diminution. Vous savez que les socialistes émettent certaines réserves sur cette manière de voir. Nous nous attachons bien plus à une ventilation de la recette par impôt rapportée à la masse totale des prélèvements fiscaux. Cette façon de procéder permet de mieux mesurer quels sont les revenus qui participent le plus à l'assainissement budgétaire actuel. Et nous devons, cette année encore, constater que les revenus salariaux restent copieusement sollicités.

Ce constat est d'autant plus difficile à dresser :

- que d'une étude publiée dans le bulletin de documentation du ministère des Finances, il ressort que le patrimoine des Belges a connu, de 1990 à 1997, un accroissement de 3,8% hors inflation;

- que le conseil supérieur des finances met en lumière que de 1993 à 1996, l'ensemble de l'actif financier non soumis au précompte mobilier et détenu par les particuliers a crû de 42%;

- et enfin, que, de 1991 à 1997, le précompte mobilier perçu à charge des particuliers, passe de un dixième à un seizième de l'impôt des personnes physiques.

L'explication peut se trouver auprès des modifications des taux d'intérêts. Mais cela n'est pas suffisant. Il existe un glissement qui est plus interpellant.

Aussi, nombre de nos collègues ont réaffirmé, tout comme le FMI, la nécessité de réduire la pression fiscale sur les revenus du travail. Cela fait aujourd'hui partie du discours politique. Nous pensons qu'il est temps de rééquilibrer la structure de prélèvement des impôts.

Pour que ce rééquilibrage puisse s'opérer sans susciter une réduction de l'assiette imposable, il est impératif d'être à même de connaître la situation patrimoniale des contribuables. Mes propos ne sont pas révolutionnaires, quand on songe notamment aux régimes fiscaux de pays aussi "socialistes" que les Etats-Unis. On y a déjà procédé à des cadastres que nous n'osons pas mettre en oeuvre chez nous.

Récemment, le conseil supérieur des finances est venu au secours de cette argumentation. En effet, dans son dernier rapport, dont beaucoup n'ont retenu que les passages relatifs à l'autonomie fiscale, le conseil supérieur des finances, dans son chapitre consacré à l'impôt des personnes physiques, déclare - et je cite - : "Pour établir correctement l'imposition, l'administration doit autant que possible avoir la connaissance de la situation patrimoniale du contribuable." Ou encore, compte tenu des conséquences en matière d'imposition des revenus, il ajoute : "Il faudrait un meilleur contrôle des stocks, qui permettra toujours de mieux appréhender les flux."

Il n'y a ici non plus rien de révolutionnaire, c'est le fil à couper le beurre, mais il est parfois bon que cela soit rappelé par des instances dont la crédibilité n'est pas mise en cause.

A l'égard de ces déclarations du Conseil supérieur des finances, dont chacun a loué la qualité des avis, je souhaite que nous fassions preuve d'ouverture d'esprit quand on parlera demain de l'anonymat des titres ou d'une levée facilitée du secret bancaire.

Je terminerai par une réflexion sur l'esprit qui doit animer tout budget aujourd'hui. Nous savons que dans ce

pays on regrette, quand on analyse les éléments macro-économiques, que plus d'initiatives entrepreneuriales ne soient pas prises. J'ai lu dans la presse d'aujourd'hui une phrase du premier ministre, Jean-Luc Dehaene, invitant à ce que l'on développe davantage l'esprit d'entreprise. Les socialistes ne sont pas du tout heurtés par ce discours parce qu'ils savent aussi que le développement de l'entreprise est suivi d'un effet tout à fait positif sur l'emploi.

Mais il faut être attentif à ne pas se tromper. A partir du moment où, dans l'économie moderne, les taux d'intérêt sur les placements ordinaires incitent une grande partie de l'épargne à s'investir dans d'autres domaines - une étude de la Kredietbank signalait qu'il y avait précisément, fin 1997 et début 1998, un important glissement de l'épargne des produits classiques vers la bourse -, il ne faut pas croire que pour autant l'esprit qui doit accompagner la génération d'entreprises a vaincu la population.

J'entends que nous sommes entrés dans une logique de "financiérisation" de l'économie. Si on a des fonds constitués d'épargne mobilisée par le capital à risque, cela ne signifie pas pour autant que ce capital à risque est lui-même mobilisé pour la création de plus-values dans le secteur productif. Là, notre budget pêche peut-être par carence dans la mesure où nous n'avons pas suffisamment d'indices pour que, peut-être par l'outil fiscal ou d'autres dispositifs, quand il y a épargne mobilisée elle serve essentiellement à créer de la richesse dans le secteur de la production plutôt qu'à alimenter de nouveaux circuits de spéculation ou d'économie de rente.

Pour l'ensemble, le groupe socialiste estime que le gouvernement a fait de l'excellent travail et, par conséquent, nous appuierons le budget.

De voorzitter : De heer Lucien Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de door de regering voorgestelde begroting 1999 heeft voor weinig animo gezorgd, noch in de vaste commissies, noch in de commissie voor de Financien. Het is ooit anders geweest.

Een mogelijke oorzaak voor dit grote gebrek aan interesse heeft wellicht te maken met de grote eensgezindheid in dit halfroed dat de gevoerde politiek op budgettair vlak nog niet zo slecht was.

Topprioriteit van de regering was en is de vermindering van de torenhoge overheidsschuld. Om dit doel te

bereiken, bestaan geen honderd en een mogelijkheden. Alleen de stabilisatie van het primair saldo op een hoog niveau zou de terugbetaling van onze schuld mogelijk maken en de rentelasten automatisch doen dalen.

Voor een kleine open economie als de onze hangen de budgettaire en de economische vooruitzichten op middellange termijn af van de gebruikte hypothesen in de internationale context en die context is niet altijd voorspelbaar. Het hoeft geen betoog dat, meer dan vroeger het geval was, de internationale context zeer vlug wijzigt.

De begroting 1999 is, zoals al de begrotingen van de voorbije jaren, gesitueerd in het kader van de Europese monetaire eenmaking.

Toen het Verdrag van Maastricht in 1992 werd gesloten, was de verzamelde oppositie vrij sceptisch over de slaagkansen van ons land inzake toetreding tot de EMU. Omwille van de economische recessie groeide die groep pessimisten in 1993 nog aan. Zelfs in 1996 was een grote meerderheid van de oppositie er nog heilig van overtuigd dat ons land niet ging behoren tot de kopgroep van de EMU.

De taak die de regering in 1992-1993 op zich heeft genomen, was niet min. Binnen de vijf jaar moest het overheidstekort van 7,2% van het BBP worden teruggedrongen tot maximum 3%. Tegelijkertijd moest de immens grote overheidsschuld van 135% van het BBP op een overtuigende manier dalen tot 60%.

De regering bleef ijverig werken aan de toetreding tot de EMU. Vandaag is zij in haar opzet geslaagd.

De begroting van 1997 was een scharnierbegroting. Leden van de meerderheid zegden toen reeds dat alles liet voorzien dat ons land vier van de vijf Maastrichtnormen zou halen. De norm van de schuldratio was nog te hoog gegrepen. Die 60%-norm werd niet gehaald. De verhouding schuld/BBP daalde van 135,1% in 1993 naar 122,1% in 1997.

Dat ons land zich, in het kader van het stabilisatiepact, ertoe verbonden heeft het primair overschot op 6% van het BBP te houden, laat met enige zekerheid vermoeden dat het zogenaamde omgekeerd sneeuwbal effect van de overheidsschuld in de toekomst het beste laat verhoppen. Dat de regering aan de bevolking geen nieuwe inspanningen moet vragen, is voor de verenigde oppositie slechts een bijkomstigheid. Voor de meerderheidspartijen is het een niet onbelangrijk element. De landgenoten zullen dit eveneens zo ervaren.

Volgens de jongste ramingen en vooruitzichten zal het tekort dit jaar zelfs verminderen tot 1,6%, een verbetering van 0,7% ten aanzien van de initiële begroting 1998. Voor 1999 is de doelstelling eenvoudig: dezelfde koers moet worden gevaren. Op dit punt is de regering zeer duidelijk: zij wil het primair overschot op 6% van het BBP houden, het overheidstekort verder doen dalen met 0,3 punt tot 1,3% en de overheidsschuld terugdringen tot 115% van het BBP.

Mijnheer de minister, als we het door de regering gevoerde financiële beleid aan de publieke opinie voorleggen, keert steeds de vraag terug of het écht nodig was alles op alles te zetten om die Maastrichtnormen te halen en of de 3%-norm het grote doel was. Het antwoord is nee.

Het doorgedreven saneringsbeleid in ons land was dringend nodig om de demografische schok in de pensioensector en de ziekteverzekering op te vangen. Om de in het verleden aangegane verbintenissen inzake pensioenen zowel van de privé- als van de openbare sector te kunnen blijven nakomen, moest gezorgd worden voor een reserve.

Die mogelijke reserve zal er slechts zijn als we erin slagen de overheidsschuld terug te dringen tot het aanvaardbare niveau van 60%. De jaarlijks te betalen interesten op de overheidsschuld van 600 tot 700 miljard frank drukken te zwaar op de begroting. Het terugdringen van de schuld was en is van levensbelang.

Om de topprioriteit van deze regering en deze meerderheid inzake meer werkgelegenheid in de praktijk om te zetten, moet een lastenverlaging mogelijk zijn. In de begroting van 1999 is een bijkomende lastenvermindering van 16 miljard frank opgenomen.

De 450 000 werklozen verwachten wellicht iets meer dan dat om hun situatie te verhelpen. De SP steunt hen daarin. Onze fractie wil zeker niet beweren dat de hoge werkloosheid in ons land te wijten is aan het halen van de Maastrichtnorm. De mondialisering van de economie en de concurrentie van de lagelonenlanden hebben zeker bijgedragen tot de daling van de werkgelegenheid. Dat vooral de minst geschoolde arbeidskrachten in de ontwikkelde landen de grootste slachtoffers zijn van de toenemende handel met niet-ontwikkelde landen lijkt geen twijfel. Aan dit fenomeen zal in de toekomst meer aandacht moeten worden besteed. Het behoeft geen betoog dat de werkloosheidsvallen

nader onderzocht moeten worden. Een herziening van de fiscale regeling inzake de lage lonen en het maandelijks gewaarborgd minimuminkomen is dringend noodzakelijk.

Na de dramatische gebeurtenissen met de verdwenen en vermoorde kinderen was het nodig om van justitie en veiligheid een prioriteit te maken. Hiervoor is meer geld nodig. In de begroting 1999 werd 4,5 miljard frank ingeschreven. De verhoging van de budgettaire middelen voor justitie moet, ons inziens, gekoppeld worden aan de belangrijke hervormingen die bezig zijn. De modernisering van het gerecht moet worden voortgezet.

Ik wens een kanttekening te maken en plaats vraagtekens bij de financiering van de niet-confessionele wereldbeschouwingen en erediensten en de uitvoering van artikel 181, paragraaf 2 van de Grondwet. Wanneer mogen we het wetsontwerp betreffende de laïciteit verwachten?

Mijnheer de minister, deze begroting keert terug naar het systeem van de indexering van de belastingschalen. Aangekondigd voor 1 januari 1999 wordt de ingreep uitgesteld tot 1 juli 1999. Samen met het gedeeltelijk wegvallen van de discriminatie tussen gehuwden en niet-gehuwden door de verhoging van het belastingvrij minimum met 1 000 frank, wordt de fiscale druk met 6,7 miljard frank verminderd.

Omdat verscheidene experts een groeivertraging voor 1999 aankondigden, zal een aantal van de eerder vooropgestelde maatregelen slechts ingaan op 1 juli

1999. Niet iedereen is daar echt mee opgezet. Op die manier wordt de kostprijs van een aantal maatregelen echter wel beperkt tot 11,7 miljard frank in 1999.

De voortzetting van de sanering van de overheidsfinanciën is niet verbonden met de verplichtingen van Maastricht. Een verdere daling van de overheidsschuld is meer dan levensnoodzakelijk als we het hoofd willen bieden aan de sociale en demografische uitdagingen waar we begin volgende eeuw mee geconfronteerd zullen worden.

De stijgende levensverwachting en de stijgende kostennota voor gezondheidszorg voor die groeiende groep bejaarden zijn redenen genoeg om financiële ruimte te creëren. Een meer evenwichtige begroting zal dus de regel worden, niet alleen in 1999 maar ook in de jaren nadien. De achterliggende idee is trouwens naar een budgettaire toestand te evolueren die op middellange termijn het evenwicht benadert en

zelfs een overschot vertoont. Hierdoor krijgen wij de broodnodige speelruimte om de komende schokken op te vangen en te voorkomen dat wij opnieuw met grote tekorten te maken krijgen.

Niettegenstaande onze toetreding tot de EMU een zekere convergentie inhoudt, blijven er echter op het sociale en het fiscale vlak te veel ongelijkheden. Hierbij dringen zich een aantal vragen op. Wat zal Europa ons brengen op het vlak van de fiscale harmonisatie? Kan het wel dat er budgettaire regels worden afgesproken zonder dat er afspraken zijn over fiscale harmonisatie? Gebrek aan fiscale harmonisatie leidt tot meer en steeds grotere fiscale concurrentie. Geen enkele lidstaat laat zich onbetuigd en probeert de partners als het ware te rollen. Het gevolg daarvan is dat de schaarse economische middelen niet meer op de meest efficiënte wijze worden ingezet. Hierdoor ontstaan ook scheeftrekkingen. Fiscale concurrentie brengt bijna vanzelf mee dat de meest mobiele productiefactor, met name kapitaal, zich verplaatst en dat de minst mobiele factor, met name arbeid, meer en zwaarder wordt belast.

In de Europese Unie is de belasting op arbeid trouwens gestegen van 35% in 1980 tot meer dan 45% in 1997. Dit heeft meer dan waarschijnlijk in de afgelopen jaren ertoe bijgedragen dat de vervanging van arbeid door machines versneld is doorgeslagen. Een Europese coördinatie van het fiscale beleid is dus prioritair. Het is voor iedereen duidelijk dat die harmonisatie er niet komt zolang de unanimiteitsregel van kracht blijft.

Als wij dus opteren voor fiscale harmonisatie is het nodig dat er dringend werk wordt gemaakt van de afschaffing van die unanimiteitsregel. Wij zijn er ons van bewust dat fiscale harmonisatie meteen inhoudt dat de Europese lidstaten een belangrijke soevereine macht, het recht om belastingen te heffen, gedeeltelijk moeten afstaan.

Waar de uniformisering van de indirecte belastingen binnen de Europese Unie een haalbare kaart lijkt, moeten wij er ook van uitgaan dat die zaken eerder ingegeven zijn door de belemmering die de verschillende BTW-tarieven inhouden voor het vrije verkeer van goederen, dan wel door de overtuiging dat Europa een centrale budgettaire overheid nodig heeft. Een minimumtarief van 20 of zelfs 15% roerende voorheffing, mits volgehouden inspanningen van de Monti-groep, begint hoe langer hoe meer tot de mogelijkheden te behoren.

Geachte collega's, deze begroting schept de nodige ruimte voor het in de onmiddellijke en verdere toekomst beantwoorden van een aantal vragen naar meer veiligheid, naar een moderner gerecht, naar het leefbaar houden van onze sociale zekerheid, naar het beheersen en daardoor het verder blijven garanderen van de wettelijke pensioenstelsels, naar meer werkgelegenheid.

De door de regering vooropgestelde maatregelen zijn in de ogen van verscheidene collega's niet verregaand genoeg. Wij zijn het daar gedeeltelijk mee eens, alhoewel. De heer Schoeters en ikzelf zijn van mening dat de budgettaire ruimte te klein was om ballonnetjes op te laten om die "beschikbare ruimte" al uit te geven.

Het primair overschot 1999 kon volgens ons hoger liggen. Een snellere vermindering van onze overheids-schuld, waardoor op termijn bijkomende begrotingsruimte wordt gecreëerd, behoorde tot de mogelijke opties. Om die te bereiken, hadden wij hierbij zeker geen nieuwe lastenverhoging voor ogen, maar integendeel minder uitgaven.

Volgens ons beiden moeten eventuele meevallers, waardoor het primair saldo boven de 6% zou uitstijgen, voor een versnelde afbouw van de schuld worden aangewend. De regering besliste er echter anders over. Elke meerderheidspartij had, wat dacht u, eigen prioriteiten om die budgettaire ruimte in te vullen. Optimisten hadden direct plannen en topprioriteiten bij de hand. Om aan al die dromen en prioriteiten echter te voldoen, waren tientallen miljarden nodig en die waren er niet, iedereen wist dat. Toch bleef een aantal collega's maar doorgaan met het formuleren en vooropstellen van eisen en verzuchtingen. Resultaat: om iedereen zijn gelijk te laten halen, werden er op verschillende terreinen aanzetten gegeven in de gevraagde richting. Maar het zijn en blijven inderdaad maar aanzetten. Niemand is voor honderd procent tevreden.

Van deze gelegenheid gebruik makend, wil ik toch op één punt een opening maken. Deze begroting heeft wel 5 miljard frank veil voor een kaste van zorgverstrekkers, maar slechts 800 miljoen frank voor de welvaartsaanpassing van meer dan 1 miljoen gepensioneerden. Daar is volgens mij elke redelijkheid ver zoek. Wij vragen ons af of het niet beter ware geweest de beperkte beschikbare ruimte nog een jaar langer aan te wenden voor de versnelde schuldafbouw.

Niettegenstaande deze persoonlijke opmerkingen, zal onze fractie uiteraard de ingediende begroting met volle overtuiging goedkeuren.

Le président : La parole est à M. Joseph Arens.

M. Joseph Arens (PSC) : Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, au cours de la législature qui s'achève, à l'heure du dépôt de chaque projet de budget, notre groupe n'a pas manqué de rappeler avec insistance l'importance que revêt cet acte politique qu'est le dépôt d'un projet de budget de l'Etat.

Une analyse attentive et méticuleuse du budget de l'Etat permet, en effet, d'identifier avec précision les priorités de l'action politique future du gouvernement.

Lorsque notre assemblée approuve le projet de budget qui lui est soumis, ce sont indirectement les lignes de l'action politique définies par le gouvernement qu'elle approuve.

La discussion que nous avons à mener ici revêt donc une importance capitale.

Le budget 1999 est, comme le ministre l'a souligné dans les débats en commission des Finances, le premier qui sera exécuté en euros. Ceci est le signe de ce que notre pays a gagné le défi qu'il s'était lancé lors de la signature du Traité de l'Union européenne à Maastricht en 1992. le défi de l'assainissement des finances publiques.

Grâce aux efforts conjoints du gouvernement fédéral, des gouvernements régionaux et communautaires, du collègue Rik Daems au niveau parlementaire avec le dépôt, en 1996, de 2 000 amendements dont l'importance a retenti dans l'évolution des décisions prises par le gouvernement, et surtout des citoyens, notre pays a réussi à assainir durablement ses finances publiques et à convaincre l'ensemble de ses partenaires européens qu'il était capable de participer à l'Union monétaire européenne dès le 1er janvier 1999. Nous pouvons en être fiers.

L'objectif 1999, concrétisé dans le projet de budget qui nous est soumis, est celui du maintien du cap. Il s'agit à cet effet :

- de poursuivre la stratégie de stabilisation du surplus primaire à un niveau de quelque 6% du produit intérieur brut pour l'ensemble des pouvoirs publics;
- de continuer à réduire le déficit global;
- de ramener enfin la dette publique de 118% à 115%, afin d'atteindre 60% dans un délai de 10 à 15 ans.

Est-il encore nécessaire de rappeler que le maintien de la politique de redressement n'est pas seulement justifié par le respect des engagements internationaux de notre pays ?

Une telle politique de redressement est avant tout indispensable si nous voulons respecter les engagements pris par les pouvoirs publics à l'égard des citoyens - paiement des pensions privées et publiques dans les années à venir - et si nous voulons dégager les marges de manoeuvre nécessaires à la conduite de nouvelles politiques.

Un premier pas a été franchi dans cette voie et certaines marges ont pu être dégagées dans le budget 1999. Le gouvernement a défini ses priorités quant à l'affectation des moyens dégagés : emploi, sécurité et social. Différentes mesures sont annoncées. Nous ne pouvons que les accueillir favorablement. Je ne reviendrai pas sur chacune d'entre elles.

Je souhaiterais néanmoins rappeler certaines priorités que nous avons définies au long de cette législature, priorités qui rencontrent, sans nul doute, les objectifs du gouvernement, mais qui n'ont pas encore été traduites dans des mesures concrètes.

Il en va ainsi de la réduction du taux de la TVA sur la construction, en particulier sur la première construction. Nous avons prôné l'adoption d'une mesure structurelle destinée à lutter, dans une société de plus en plus marquée par la dualisation, contre la multiplication des phénomènes de précarité. Dans le contexte socio-économique actuel, il est en effet primordial d'encourager l'accession à la propriété du logement familial pour le plus grand nombre de personnes.

Une telle mesure structurelle ne devrait pas grever le budget de l'Etat, puisqu'il a été constaté que des milliers de logements supplémentaires ont été construits durant la récente période limitée d'application du taux réduit de TVA sur la construction.

En outre, ce secteur très important est largement constitué de petites et moyennes entreprises, que notre parti défend à chaque occasion. Le chiffre d'affaires du secteur de la construction dépasse les 740 milliards et pas moins de 243 000 emplois sont recensés, soit 5,9% du PNB et 6,4% de l'emploi.

Monsieur le vice-premier ministre, en prônant une telle mesure, j'essaie aussi de me montrer un peu plus européen. En effet, il convient de parler d'harmonisation fiscale. Je cite un chif. . concernant le taux de TVA à la

construction : dans un pays voisin, le Luxembourg, après remboursement des 12%, le taux final n'est que de 3% contre 21% dans notre pays.

Parmi nos priorités figure également la problématique de la mobilité, particulièrement de la mobilité durable. Est-ce un monstre du Loch Ness ? Non, ce ne l'est plus. Et je tiens à remercier le gouvernement pour les démarches qu'il a accomplies jusqu'à présent pour l'évolution de ce dossier.

Budgétairement, et c'est plutôt encourageant, le poste "transport et mobilité" a reçu davantage de crédits pour réaliser les études et enquêtes qui devraient approfondir l'étude préparatoire. Cependant, il est souvent préférable d'aller au-delà des études : trop souvent, malgré leur existence, la progression tarde à accéder à une concrétisation sur le terrain.

En ce qui me concerne, je voudrais souligner et appuyer les motivations politiques du ministre des Finances. La fiscalité automobile doit dorénavant être marquée du sceau de l'environnement. Ce but peut être atteint si nous nous y attelons, pour peu que nous agissions progressivement.

La fiscalité des véhicules utilitaires vient d'être révisée au sein de cette assemblée. Par certains aspects, ce projet de loi comportait les empreintes d'une fiscalité plus environnementale.

D'autres étapes demandent à être franchies, dont celle de l'augmentation du prix de certains types de carburants, comme le gasoil ou le kérosène. C'est le moment adéquat pour agir vu la baisse des prix de ces produits sur le marché.

Si nous voulons protéger les générations à venir, si nous voulons recréer un milieu de vie plus sain, il nous faut absolument réagir politiquement par un budget plus respectueux encore de la personne et de son cadre de vie. "Nous n'héritons pas la terre de nos parents mais nous l'empruntons à nos enfants".

D'autres mesures sont indispensables et je me permets de revenir sur certaines propositions de loi déposées en matière de mobilité. Par exemple, à propos de l'emploi, il est certain que dans le contexte économique actuel, accepter soit de se déplacer soit de déplacer son lieu de vie, c'est augmenter ses chances de trouver un poste. Dans le même ordre d'idées, favoriser l'accès à des études adaptées en favorisant les déplacements vers les institutions d'enseignement, c'est donner une chance supplémentaire d'accéder à un emploi.

Deux propositions de loi allant dans ce sens sont sur la table du parlement. La première vise à octroyer une réduction d'impôt complémentaire pour les enfants qui effectuent des études supérieures; la seconde tend à une révision des droits d'enregistrement dus lorsqu'un changement de lieu de travail nécessite un changement d'habitation.

Cette dernière proposition est bloquée au niveau des régions, celle de Bruxelles refusant obstinément de lui donner son aval.

Quant à la première proposition concernant la réduction d'impôt pour les frais de logement des étudiants, elle traîne depuis au moins deux ans dans ces assemblées. Avant la fin de cette législature, j'en demanderai l'examen et le vote en commission des Finances : que chaque parti se définisse face à des projets de ce type. Je ne peux plus accepter que les régions éloignées des centres se trouvent pénalisées par ces injustices fiscales.

Quant à la SNCB, le budget sur lequel nous avons à nous prononcer aujourd'hui me laisse dubitatif quant à l'alternative que devrait constituer le chemin de fer.

Oui, le gouvernement a augmenté le budget de la SNCB, mais pour quelle affectation ? Force est de constater que ni les postes destinés aux missions de service public, ni ceux réservés à la couverture des coûts nets d'entretien, de gestion et d'exploitation du réseau n'ont réellement augmenté.

Je ne vous apprendrai rien : la SNCB a subi ce dernier semestre les foudres de ses usagers. En cause ? Une qualité du service dépréciée par un manque d'information et par de sempiternels retards.

Chers collègues, le chemin de fer doit impérativement se poser en alternative de l'automobile. Et c'est précisément par la qualité de son service, l'offre de transport qu'elle propose, une infrastructure bien jaugée par rapport aux besoins de nos différentes régions que la SNCB sensibilisera nos concitoyens à la judicieuse alternative que constitue le train.

Mais dans cette perspective, l'Etat doit lui en donner les moyens. Comment voulez-vous que Bruxelles soit plus accessible, qu'elle ne s'asphyxie pas en raison du nombre des voitures, si nous ne lui assurons pas une ceinture ferroviaire et si nous ne développons pas, sur un rayon de 30 km, un réseau qui soit d'office à quatre voies ?

Il faut se donner les moyens de sa politique. Si nous avons l'objectif d'une mobilité durable, c'est en valorisant des

postes budgétaires aussi essentiels que l'infrastructure intérieure et les missions de service de public que nous pourrions en partie y parvenir.

Permettez-moi d'évoquer encore un sujet qui me tient particulièrement à cœur : celui des frontaliers et de leurs communes.

Bien sûr, nous sommes frontaliers de plusieurs pays : la Hollande, l'Allemagne, le Luxembourg, la France.

Je parlerai davantage aujourd'hui des frontières luxembourgeoise et française.

Pour la frontière française, nous avons voté la création d'une caisse vide. Mais les frontaliers actifs et retraités attendent sérieusement une action très concrète du gouvernement dans les plus brefs délais.

Le gouvernement fédéral a, en 1970, signé avec le Luxembourg une convention préventive de la double imposition aux termes de laquelle les revenus du travail sont imposés dans l'Etat d'occupation.

En raison de ce principe, les personnes qui résident dans une commune proche de la frontière luxembourgeoise mais travaillent au Luxembourg, sont imposées au Luxembourg à l'impôt des personnes physiques, en ce compris les additionnels communaux. Sur ce point, le gouvernement refuse de reconnaître la réalité. Les communes concernées sont privées de ressources essentielles et ne sont plus en mesure de faire face à leurs engagements financiers. Or, ces engagements sont destinés à fournir à la population résidant sur leur territoire les infrastructures, bâtiments et services qu'elle est en droit d'exiger.

Cette situation concerne surtout la région luxembourgeoise et semble n'émouvoir que peu, voire pas du tout le gouvernement fédéral. Ce dernier pense probablement à la réunification des deux Luxembourg. Réunification d'ailleurs souhaitée par leurs habitants puisque plus de 50% d'entre eux ont déjà du travail au Grand-Duché de Luxembourg.

Je n'ose pas croire que le désintérêt du gouvernement fédéral pour ces communes doive être attribué à un clivage communautaire, la région néerlandophone du pays ne connaissant pas ce type de problème jusqu'à présent. Mais elle le connaîtra à partir de l'année prochaine.

La responsabilité de l'Etat fédéral est cependant engagée du fait qu'il n'a pas veillé à compenser les effets de la signature avec le Luxembourg de la convention préventive de la double imposition. ...

Une indemnisation des communes concernées par l'Etat fédéral se justifie dès lors pleinement et je continuerai à oeuvrer en ce sens en rappelant que 18 000 postes de travail sont occupés au Luxembourg par des Belges et ce nombre évolue de jour en jour. Quelle économie pour notre pays en matière d'indemnités de chômage !

J'attends avec les autres mandataires locaux, monsieur le vice-premier ministre, une réaction rapide du gouvernement fédéral. Pour ma part, je n'arrive plus à boucler le budget de ma commune. C'est l'Etat fédéral qui est le plus grand bénéficiaire de cette situation. C'est lui qui a signé la convention avec les pays voisins sans tenir compte du préjudice que subissent les communes.

Le président : La parole est à M. Albert Gehlen.

M. Albert Gehlen (PSC) : Monsieur le président, nous allons voter le projet de loi accordant le droit de vote aux Européens résidant en Belgique. Dans le rapport relatif à cette proposition, le premier ministre fait certaines déclarations qui méritent d'être citées dans le contexte de ce débat. Pour répondre aux arguments du Vlaamse Raad, il évoque différentes solutions. Je le cite : "Il convient de relativiser cette question : les personnes qui obtiendraient le droit de vote paient des impôts dans la plupart des cas. Il convient, en l'occurrence, de faire la distinction entre deux catégories de personnes, à savoir d'une part celles qui résident et travaillent chez nous et, d'autre part, les fonctionnaires européens lorsqu'ils sont propriétaires d'un bien immobilier. Le cas échéant, ils paient le précompte immobilier et les taxes". Le premier ministre termine en disant : "Enfin, une autre solution consisterait à renégocier des dispositions internationales". M. Dehaene fait incidemment observer que l'on peut tenter d'obtenir des compensations dans le cadre du traité visant à éviter la double imposition et il cite l'Allemagne. Le Luxembourg devrait suivre cet exemple. D'après ces déclarations, il existe un espoir certain et il faut taper sur le clou !

M. Joseph Arens (PSC) : Chers collègues, il ne nous reste que trois mois pour aboutir dans ce dossier, mais nous y parviendrons.

De heer Jef Tavernier (ECOLO-AGALEV) : Mijnheer Arens, ik bewonder in zekere zin de hardnekkigheid waarmee u dit dossier verdedigt. Mij lijkt het enorm belangrijk. In feite toont u terzelfdertijd aan dat de eis voor een

normale fiscale inbreng van bewoners van gemeenten ook elders speelt. Deze eis leeft om verschillende redenen zowel in de omgeving van Brussel als in Luxemburg en in gemeenten tegen de Nederlandse grens. Het verwondert mij dan wel dat na minstens drie jaar actie van uwwege, maar ook nog van anderen als de heer Leterme, u als lid van de meerderheid nog steeds door de ministers van Financiën en Sociale Zaken een beetje van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

De heer Hugo Olaerts (VU) : Een beetje ?

De heer Jef Tavernier (ECOLO-AGALEV) : U weet dat ik mij nooit al te scherp uitdruk. Het is zeer belangrijk om absoluut een oplossing voor dit probleem te vinden. Wij kunnen daarmee niet wachten, want op deze manier verrot de huidige situatie en worden de discussies moeilijk. U bent lid van de meerderheid en hebt een ander soort stem dan wij, maar voor de zaak die u verdedigt kunt u rekenen op mijn sympathie ten gronde.

Le président : La parole est à M. Joseph Arens.

M. Joseph Arens (PSC) : Monsieur le président, je remercie le collègue Tavernier pour sa solidarité. Je voudrais également remercier le ministre des Finances, M. Viseur, grâce à qui une série de réflexions et de débats ont pu être menés ces dernières semaines avec nos voisins du Grand-Duché de Luxembourg. Concernant la fiscalité communale, des interpellations avaient eu lieu au parlement luxembourgeois. La position grand-ducale est devenue très claire et, plus que jamais, le gouvernement belge doit assumer ses responsabilités dans ce dossier. En ma qualité de bourgmestre, j'insiste énormément sur son importance. Nous nous trouvons en effet dans une situation où 50% des contribuables, soit disposent de trop peu d'infrastructures, soit paient trop d'impôts par rapport aux infrastructures mises à leur disposition. Tout cela crée un climat de plus en plus malsain au sein des communes.

Le président : La parole est au ministre.

M. Viseur, ministre : Je voudrais dire à M. Arens que nous sommes très conscients de ce problème. Nous recherchons des solutions avec tous nos voisins : les Néerlandais, les Luxembourgeois, les Allemands et les Français. Il est incontestable que le problème des impôts communaux - partie marquante de nos difficultés - doit trouver une solution. Je pense plus

généralement qu'il est nécessaire d'approfondir la discussion sur le point de savoir si tous les impôts doivent être payés au lieu de résidence ou au lieu de l'exécution du travail.

Vous savez qu'à cet égard, il existe une controverse sur le plan européen. L'OCDE considère qu'il est préférable de payer les impôts dans le pays où l'on travaille parce que l'impôt payé par le travailleur et la rémunération sont des charges pour l'entreprise. Personnellement, je suis partisan de la thèse selon laquelle l'impôt a une contrepartie, à savoir les services rendus à la population de l'Etat dans lequel il est prélevé. C'est précisément le but de l'impôt. Je défends donc la logique qui consiste à dire qu'il faut payer l'impôt dans le pays où l'on vit, puisque c'est la seule manière de recevoir la contrepartie de l'impôt.

Ce qui est vrai sur le plan national est naturellement évident sur le plan communal. Ce sont bien sûr les habitants d'une commune qui profitent des impôts prélevés par celle-ci.

Comme vous le savez, j'ai entamé une démarche au niveau européen auprès du commissaire Monti, en lui demandant de se saisir du problème. J'ai défendu la logique que je viens d'exposer et qui est d'ailleurs partagée par la France. En ce qui concerne l'Allemagne, l'impôt sera probablement perçu à l'endroit où l'on travaille, mais la République fédérale allemande paiera une contrepartie, en prenant notamment en compte la part des impôts communaux. Les négociations se poursuivent avec les Hollandais et avec les Luxembourgeois.

De voorzitter : De heer Yves Leterme heeft het woord.

De heer Yves Leterme (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik hoor de minister graag opmerkingen maken over wat de heer Arens heeft gezegd, wanneer het gaat over de gemeentebelastingen. Ik wil dit graag verruimen tot de globale problematiek van het belastingstelsel voor grensarbeiders. Wij veronderstellen dat de regering ons in antwoord op onze vragen van deze ochtend elementen van antwoord zal aanreiken. Dit zal het ons mogelijk maken om met overtuiging het vertrouwen in de regering te behouden en dit te tonen via goedkeuring van de begroting.

U hebt allusie gemaakt op een specifiek punt, met name het internationale kader binnen hetwelk afspraken moeten worden gemaakt. Dit kader mag niet langer een alibi zijn om in het interne recht een aantal zaken te doen. U hebt

beloofd - ik gebruik bewust deze term - dat er tegen het einde van de zomer of het begin van het parlementaire jaar een standpunt van de regering zou zijn over hoe de discriminaties zouden moeten worden rechtgezet. Het is nu twee maanden later en er is nog niets gebeurd. Ik hoop dat u in de komende uren en dagen, straks wellicht in de replieken of morgen op de Ministerraad, niet alleen zult verwijzen naar de bij commissaris Monti gezette stappen en naar de onderhandelingen in verband met de herziening van de dubbele belastingverdragen, maar ook naar de terechte bezorgdheden die hier worden geuit en telkens moeten worden herhaald tot er een oplossing is. Men kan deze niet zo maar van tafel vegen met een verwijzing naar het internationale kader. Als politici van dit land hebben wij ook onze verantwoordelijkheid op te nemen. Het is van het grootste belang dat deze verantwoordelijkheid op korte termijn effectief wordt opgenomen. Dit kan deze namiddag in het antwoord van de regering gebeuren en wellicht ook morgen op de Ministerraad.

De voorzitter : De heer Hugo Olaerts heeft het woord.

De heer Hugo Olaerts (VU) : Mijnheer de voorzitter, ik wou een kleine vraag stellen.

Verwacht men dat er voor de grensarbeiders eindelijk een realistische oplossing komt die geënt is op de huidige toestand? Een dergelijke oplossing is trouwens dringend nodig. Men moet hiervoor niet wachten op internationale overeenkomsten. Als een dergelijke oplossing er niet komt, betekent dit dan dat een aantal CVP'ers en PSC'ers zich zullen onthouden bij de stemming over de begroting?

De voorzitter : Ze zullen hun houding bepalen op het ogenblik van de stemming.

De heer Hugo Olaerts (VU) : Ik mag toch vragen om enige duidelijkheid.

De voorzitter : De heer Yves Leterme heeft het woord.

De heer Yves Leterme (CVP) : Mijnheer de voorzitter, collega Brouns weet beter dan wie ook hoe eenzaam het vaak is in de strijd tegen dit dossier. Ik meen dat hij de steun van mijnheer Olaerts niet nodig heeft.

Wat onze houding betreft kan ik u meedelen dat wij oud en wijs genoeg zijn om deze zelf te bepalen.

M. Joseph Arens (PSC) : Nous avons bien sûr l'habitude d'être solidaire avec le gouvernement dans ses luttes, mais nous demandons aussi au gouvernement d'être solidaire avec nous dans nos luttes.

Permettez-moi de terminer par un paragraphe sur un secteur qui mérite plus que jamais notre attention : celui de l'agriculture.

Le gouvernement reconnaît l'importance socio-économique de l'agriculture et de l'horticulture, tant en matière de productions qualitatives qu'en matière d'utilisation de l'espace. Mais ce que je demande surtout au gouvernement, c'est de reconnaître ce secteur en termes d'emploi et de respect de la personne humaine.

Je m'explique : nos producteurs s'efforcent de nous présenter des productions de qualité mais ces produits subissent trop souvent des concurrences déloyales parce qu'ailleurs les normes de qualité sont moins rigoureuses que chez nous. Je demande donc au gouvernement de prendre d'urgence toutes les mesures pour identifier clairement les produits belges au niveau des consommateurs. Hier, le ministre Di Rupo répondait à mon interpellation en me garantissant que l'étiquetage serait possible dans les prochaines semaines, du fait que la Communauté européenne avait accordé son autorisation à la Belgique et à la France. Il m'a signalé qu'il avait demandé en urgence l'avis du Conseil d'Etat sur les arrêtés qui seront votés et publiés prochainement.

Je pense surtout à la levée prochaine de l'embargo sur la viande bovine britannique. A mon avis, cette levée est prématurée et risque d'avoir un impact négatif sur les consommateurs, ainsi que, par voie de conséquence, sur les producteurs qui connaissent déjà des difficultés à cause de la chute de prix des bovins.

Il est vrai qu'en termes de santé publique, la levée de l'embargo sur la viande bovine britannique est inadmissible.

La crise de la viande porcine est très profonde aussi. Le gouvernement n'a jusqu'à présent prévu que des mesures timides pour rencontrer le problème des éleveurs de porcs. Ceux-ci sont plus nombreux en région flamande qu'en région wallonne. Il y en a d'ailleurs très peu en province de Luxembourg.

Je suis favorable à des mesures de régulation durable, plutôt qu'à des aides ponctuelles des pouvoirs publics dans ces différents secteurs. Je crois que de telles mesures devraient être prises rapidement.

Ne faut-il pas réfléchir à une intégration des producteurs dans les filières de transformation et de commercialisation? Les discussions concernant l'Agenda 2000 sont en cours. A plusieurs reprises, j'ai pu me rendre compte que certains pays étaient prêts à accepter une renationalisation de l'agriculture. Certains sont même prêts à gérer des enveloppes nationales. D'après une réponse à l'une de mes interpellations, notre gouvernement ne se serait pas encore clairement

prononcé à ce sujet. Il attendrait l'avis des pays voisins pour se prononcer. En tout cas, il y va de la survie de notre agriculture, et de celle du monde rural dans sa globalité.

Notre groupe pense que le nombre minimum d'agriculteurs est atteint et que nous ne pouvons plus accepter d'en perdre encore si nous voulons maintenir un type d'agriculture capable d'assurer l'ensemble des missions qui lui incombent dans notre société.

De **voorzitter** : De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

- De vergadering wordt gesloten om 12.33 uur. Volgende plenaire vergadering donderdag 17 december 1998 om 14.00 uur.

- La séance est levée à 12.33 heures. Prochaine séance plénière jeudi 17 décembre 1998 à 14.00 heures.

ANNEXE

SEANCE PLENIERE
JEUDI 17 DÉCEMBRE 1998

DÉCISION INTERNE

DEMANDE D'INTERPELLATION

Demande

M. Michel Moock au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la régularisation des sans-papiers".

(n° 2186 - renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

BIJLAGE

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 17 DECEMBER 1998

INTERN BESLUIT

INTERPELLATIEVERZOEK

Ingekomen

de heer Michel Moock tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de regularisatie van vreemdelingen die illegaal in ons land verblijven".

(nr. 2186 - verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

SEANCE PLENIERE
JEUDI 17 DÉCEMBRE 1998

COMMUNICATIONS

GOUVERNEMENT

Budget général des dépenses 1998

En exécution de l'article 15 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le vice-premier ministre et ministre du Budget transmet :

- par lettre du 11 décembre 1998, quatre bulletins de redistribution d'allocations de base concernant le service général d'appui policier et la gendarmerie;
- par lettre du 11 décembre 1998, un bulletin de redistribution d'allocations de base concernant le ministère des Communications et de l'Infrastructure.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

PÉTITION

Divers particuliers ont transmis une pétition au sujet de la protection de la mer du Nord.

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

(Application des articles 18.4.b)bis et 95.6 du Règlement de la Chambre)

AVIS

Conseil fédéral du développement durable

Par lettre du 10 décembre 1998, le président du Conseil fédéral du développement durable transmet l'avis de ce conseil concernant les directives pour la protection des consommateurs de la "Commission on Sustainable Development".

Dépôt au greffe et renvoi à la commission des Relations extérieures et à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 17 DECEMBER 1998

MEDEDELINGEN

REGERING

Algemene uitgavenbegroting 1998

In uitvoering van artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit zendt de vice-eerste minister en minister van Begroting over :

- bij brief van 11 december 1998 vier lijsten van herverdeling der basisallocaties betreffende de algemene politiesteundienst en de rijkswacht;
- bij brief van 11 december 1998 een lijst van herverdeling der basisallocaties betreffende het ministerie van Verkeer en Infrastructuur.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

VERZOEKSCHRIFT

Diverse particulieren hebben een verzoekschrift overgezonden betreffende de bescherming van de Noordzee.

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

(Toepassing van artikelen 18.4.b)bis en 95.6 van het Reglement van de Kamer)

ADVIES

Federale Raad voor duurzame ontwikkeling

Bij brief van 10 december 1998 zendt de voorzitter van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling het advies van die raad over betreffende de richtlijnen voor consumentenbescherming van de "Commission on Sustainable Development".

Ingediend ter griffie en verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

